

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

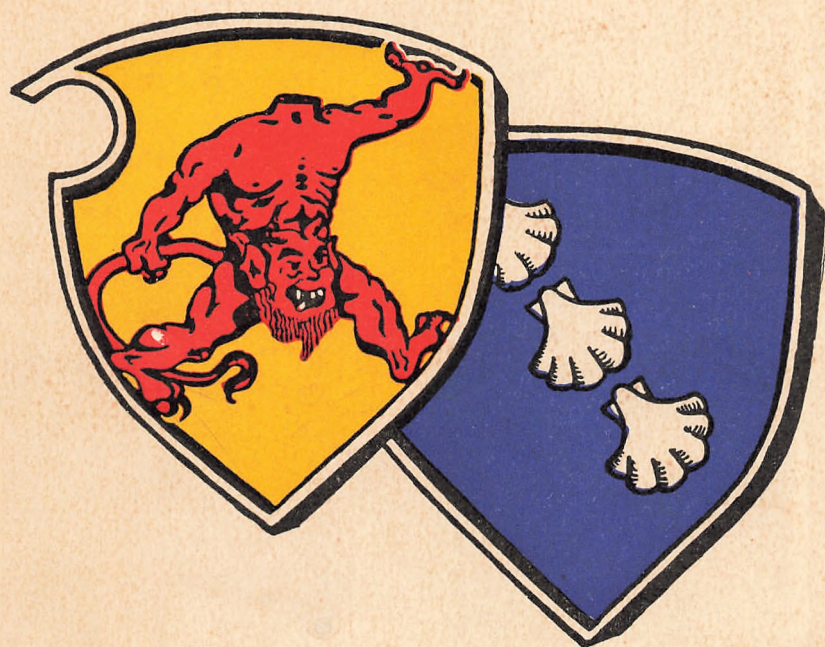
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DIPLÉN 1959

Statens pædagogiske Studiesamling
København

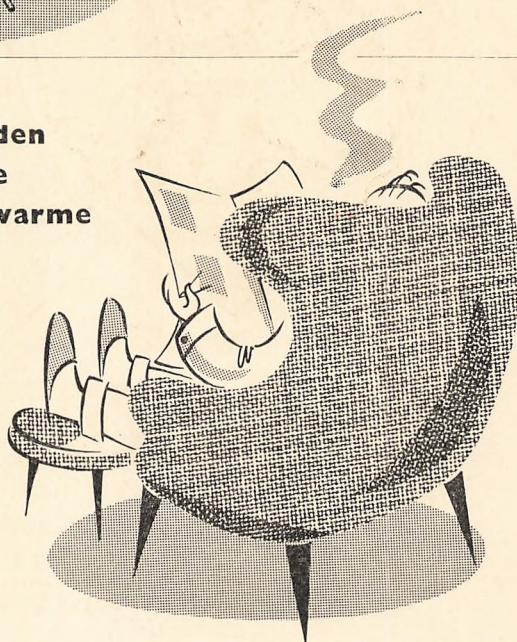
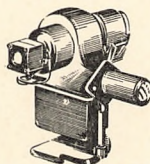
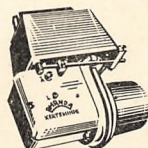

KERTEMINDE

Amanda's
BY

Byen med
den friske
sommerluft ...

— og den
lune
vintervarme

I tusindtal strømmer turister fra hele kloden til Amandas by — og i tusindtal går strømmen af Amanda centralvarmekedler, oliefyrt og olieovne fra Kerteminde til hele verden, hvor de anbefales med varme ...

KERTEMINDE **JERNSTØBERI**

VED H. B. OG SVEND HEINEKE
GRUNDLAGT 1847

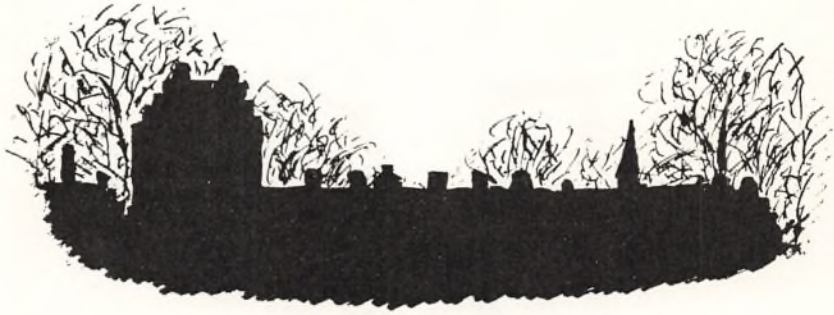
**D
O
W
S**

PORT

**MATURED FOR OVER
35 YEARS
IN CASK**

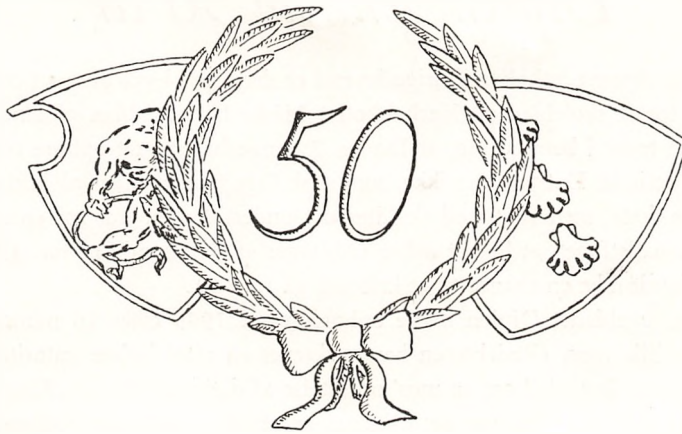
GENERALREPRÆSENTANT FIRMA HANS JUST

*I år vor gamle »Dipel«-skik
halvtreds år har på bagen, –
så med endnu en lille brik
vil 7'ende støtte sagen.
Den brik er »Diplen« fra i år,
og sagen – – – traditionen,
en tradition, der ej forgår,
så længe diplene formår
endnu at finde »tonen«.*

God fornøjelse og GOD JUL!

7'ende klasse.

INDHOLD:

	Side
Diplen gennem 50 år	4
Forstanderen	5
Hjertets eventyr	8
Fra Pampas	10
En skoledag per vers	11
For 50 år siden	12
Korpset	15
Salmonsens?	18
Sportsbilleder	19
Jubilarerne	20
En træt dipels meditationer	28
Fra en gl. herlovianer i 40° varme	30
Julens bøger	35
Skolen set fra en anden side	36
Skolens dagbog	38
10 år som sovesalslærer	40
Jeg vil gå ud til havet	44
Til bal i Nyborg	45
De nye hørere	47
Verden set med dipeløjne	51
Erotik eller?	59
Skolekomedien	60

Diplen gennem 50 år

I Diplens hårdtprøvede halvtredsårige levetid er det ofte blevet draget i tvivl, hvorvidt der var basis for et skoleblad på Herlufsholm. Måske har en sådan påstand sin berettigelse, når man tager i betragtning, at Diplen 7 gange har måttet ophøre for en kortere eller længere periode. Det var dog ikke, som adskillige tror, mangel på initiativ og vilje, som bevirkede dette, men tværtimod skyldtes det undertiden en lidt for entusiastisk indstilling til journalistfaget, at bladet måtte inddrages af daværende rektor. (Herlovianere lader som bekendt ikke en chance til at kritisere gå fra sig).

Første gang, ugebladet Diplen måtte ophøre, var i 1909 efter 16 numres udgivelse grundet på en lille mus. (Redaktøren havde skrevet en efter højere autoriteters mening lidt for provokerende artikel om en mus' opfattelse af datidens hørere). Efter 3 års pause udkom bladet igen, men atter var det diplenes genstridige sind, som forårsagede bladets ophør efter kun 8 numre. (Dengang fandtes der diple, som tillod sig at drage enkelte høreres retfærdighedssans i tvivl, hvilket gav sig udslag i en yderst let misforstået artikel). Men de »initiativrige« herlovianere lod sig ikke kue. I 1916 lykkedes det under ledelse af en energisk redaktør at udgive Diplen 26 gange. Denne gang var det dog ikke misforholdet mellem rektor og udgivere, men tværtimod skyldtes det den almindelige »herlovianerflid« ved eksaminer, at bladets udgivelse ophørte i marts måned 1917. Fraregnet to julenumre i 1921 og 1926 ser vi intet til Diplen før i 1934, hvor den i et par år regelmæssigt udkom hver 14. dag. I krigens første år gik Diplen over til at blive et månedssblad og klarede sig bravt som sådant, på trods af mange nye vanskeligheder, lige til december 1941. Derpå følger den længste udeblivelse af Diplen, nemlig helt op til 1947. Men til gengæld er det nu en helt ny og frisk Dipel, som fremlægges. Der er således kommet en del billedstof med, og samtidig er artiklernes emnevalg (og annoncerne) blevet stærkt udvidet. Om dette danner en æstetisk udførelse en smuk ramme. Siden da er Diplen udkommet hvert år ved juletid, forhåbentlig til glæde for alle, der har tilknytning til Herlufsholm.

Som ovenfor nævnt har vi skrevet »forhåbentlig« til glæde for alle. Det har jo desværre vist sig, at formålet med Diplen alt for ofte er blevet misforstået såvel af hørere som af diple. Det glemmes alt for ofte, at Diplen er et underholdningsblad og ikke et fejdeskrift, hvori den individuelle mening skal udbasunereres for alle og enhver. Hermed ikke sagt, at bladet ingen kritik skal bringe (der kommer jo som bekendt ikke røg, uden der er ild), men de autoritative kredse må stadig have in mente, at en kritik aldrig er kollektiv, men ofte skyldes den blot en enkelt dipel, som er faldet for fristelsen til anonymt at tilkendegive sin mening. Tilsidst vil vi blot appellere til Diplens fremtidige skribenter om stadig at ihukomme dette lille afrikanske ordsprog: »Et sår fra spydet læges, men aldrig et sår fra munden«. Hermed ønsker vi Diplen en lang og glansfuld levetid.

M. W. og H-C.

Forstanderen

Som vi vel alle har læst i aviserne, er et forstanderskifte nært forestående på skolen, og i denne anledning har vi bedt Grev Moltke om at fortælle os lidt fra sin tid på Herlufsholm.

– De er jo selv dimitteret fra Herlufsholm, Grev Moltke?

– Ja, det er snart så længe siden, at det næsten er løgn. Jeg blev optaget i 1897 i I. latin.

Der var dengang en såkaldt »forberasse« (forberedelsesklasse) og seks latinklasser. Seks til otte latintimer om ugen gennem seks år – det måtte da blive til noget. Det blev nu ikke til noget særligt for mit vedkommende. Men jeg blev da student i 1903.

– Var skolen meget anderledes dengang?

– Bygningsmæssigt set var skolen, da jeg i 1936 kom herved som forstander, så at sige uforandret. Siden er det jo blevet anderledes. Disciplinært var der derimod væsentlige forskelle. Hørerne havde i min tid stor tro på sporets gavnlige virkninger og brugte det derfor en hel del. Mange af diplene vil have hørt Jerntoft (i min tid hed han Hansen) omtale. Han var samtidig lærer i latin og gymnastik med sport og i besiddelse af en vis grov humor. Han boede i værelset ved siden af vylen. En dag kaldte han en dipel fra II. latin ind. Han havde udmærket sig i en cricketkamp og fik i den anledning af Hansen overrakt et boldtræ som præmie, hvorefter Hansen bemærkede: »Og så skal du have en omgang tærsk for din sidste latinske stil.« Og omgangen faldt prompte.

– Cricket spillede vist en stor rolle dengang?

– Ja, på en måde gjorde det mig ondt ikke at genfinde det, da jeg kom herved som forstander, og at se sportspladsen omdannet til brug for anden idræt. Cricketkampene med soranerne var mægtige begivenheder, og endnu kan jeg huske mange enkeltheder fra dem. I mit første skoleår sejrede vi både på Herlufsholm og i Sorø – senere blev det os, der næsten uden undtagelse fik klø. Sorø havde et betydeligt større elevtal og dermed en større chance for at finde gode spillere frem. Det undskyldte vi os i alt fald med dengang.

– Ja, der var jo ikke så mange diple på skolen dengang?

– Nej, vi var kun lidt over 100. Vi sad på langs i spisesalen og havde adskilligt bedre

plads ved ballerne i festsalen. Tjenere hørte den tid til – fire til at betjene os ved bordene. Ved festerne var de iført de smukke, nu praktisk talt helt afdøde blå uniformer. Men nu er tjenerne jo også »afdøde«. Der er andet, som har lidt døden: mange store træer, som i høj grad var med til at give skolepladsen karakter: Store Pil, Store Bøg og kastanietræet foran skolebygningen. Som bekendt plantede fru Emil Lassen og jeg i fjor hver sin lind foran skolebygningen, for at de med tiden kunne bryde lidt på den lange bygningsflade, men begge træerne fik jo en krank skæbne.

– Var det hårdt at være sinke dengang?

– Ja, i alt fald sammenlignet med nutiden. Der faldt en del knubs af ... men jeg selv har ingen kedelige minder herom.

– Dimissionsåret var altså 1903?

– Ja, dengang gik man op til studentereksamens enkelte fag i kjole og hvidt – og naturligvis var man i samme antræk ved selve dimissionen. Og overgangen til civilt tøj og stive, høje flipper (det brugte man dengang) var et med længsel imødeset tidspunkt, der kom umiddelbart efter, at man havde været oppe i sidste fag.

– Og så kom De tilbage til skolen som forstander?

– Ja, i 1936. D. 25. januar opsøgte Heis mig i mit hjem sent om aftenen og fik mig overtalt til at blive Rosenkrantz's efterfølger. Den endelige afgørelse lå imidlertid hos statsministeren; det var dengang Stauning.

– Hvad kræves der for at blive forstander. Skal man f. eks. have gået på skolen?

– Det sidste spørgsmål må besvares benægtende. Jeg er endda den første herloviaer, der har været forstander, men bliver jo ikke den sidste. Hvad der ellers kræves? Den gamle fundats af d. 23. maj 1565 siger, at »Rigens Råd« dertil skal beskikke »en gudfrygtig og velbeskeden adelsmand«. Kravet om, at det skal være en adelsmand, er – på et par undtagelser nær – blevet overholdt gennem skolens snart 400-årige tilværelse – også i vor demokratiske nutid.

– Har det været en vanskelig forstanderperiode?

– Enhver periode vil jo nok have sine vanskeligheder. Naturligvis voldte krigen med besættelsesperioden mange forstyrrelser for skolen, og på det økonomiske område satte den dybe spor. Da jeg tiltrådte stillingen i 1936, stod man overfor spørgsmålet om en allerede den gang hårdt tiltrængt ny skolebygning, subsidiært en radikal forandring af den gamle. Besættelsesårene, der kom snart efter min tiltræden, måtte stille enhver tanke herom i bero. Hørerboligen på hjørnet af vejen til Ladby kom dog til verden på et tidligt tidspunkt. Senere kom, det ved enhver dipel, store byggeforetagender igang, dels fuldførte, dels under udførelse: forbedring af skolens sanitære forhold, gennemgribende forandringer af skolebygningens tagetage, Lassengården og det nye fysikum, som ventes færdigt i begyndelsen af 1960. Disse fremskridt er naturligvis en stor glæde. Enhver dipel kender i alt fald af navn Emil Lassen og frue, der har bekostet opførelsen af Lassengården og også vil føre bygningen af fysikum økonomisk igennem – og min gamle skolekammerat H. C. Sonne, som tidligere har ydet et legat på 150–160.000 kr. og

nu for nylig har givet tilsagn om 1/2 million kr. til skolens formål. Man vil sikkert snart nå til en gennemført modernisering og rationalisering af hele bygningskomplekset.

– Er der iøvrigt noget, som særligt ligger Dem på sinde?

– Der kunne naturligvis være meget at sige efter en forstanderperiode på snart 24 år. Een mangel har jeg følt: Jeg kommer for lidt i forbindelse med diplene. Forstanderens arbejde foregår på andre felter end deres, og jeg bor på Frederiksberg et godt stykke vej fra skolen. Desuden var jeg i min embedstid som sparekasseinspektør på tjenesterejser rundt i landet, hvad i nogen grad måtte begrænse min forbindelse med skolens daglige liv.

– Men ellers?

– Min tid som forstander har for mig været en god og værdifuld periode af mit liv. Jeg lykønsker Reedtz-Thott til hans overtagelse af hvervet den 1. februar 1960.

FRA APPENÆS. Kunstmaler Albert Svendsen (1889—1959) virkede på Herlufsholm 1925—1959.

Da jeg var discipel og ung student, ville jeg måske nok indrømme, at den ældre generation – i hvert fald af og til! – viste overlegenhed i intelligens og hjernens træning, men jeg var overbevist om, at på hjertets område kunne de ældre slet ikke konkurrere med os unge.

Det tog mig år og dag at blive klar over min fejltagelse og at forstå, at hjertet og hjernen ofte arbejder sammen i mystisk vekselvirkning.

Jeg husker, hvorledes ex-premiernister Arthur James Balfour ved en af sine filosofiske forelæsninger i London engang sagde: »Når det drejer sig om store, vigtige spørgsmål og du er nødt til at handle hurtigt, så skal du følge hjertets røst; du vil da finde, at hjernen bagefter kommer til hjælp og vil forsvare dine handlinger.«

Siden har jeg erfaret, at en sådan ubevidst vekselvirkning mellem hjerte og hjerne hyppigt finder sted – navnlig hvis vi oprigtigt ønsker at handle på rette vis.

Derfor har følgende lille vers interesseret og tiltalt mig:

Hjertets

EVENTYR

*Den enfoldige ledes af hjertet gerne.
Den kolde logiker lyder kun sin hjerne.
Men den, der livet forstår fuldt ud,
han ledes af den hjerne, der følger
hjertets bud.*

Tilsyneladende synes den »enfoldige«, der er i første stadium, at handle på linje med den sidstnævnte person, som er i tredje stadium. Og dog er den førstes handling motiveret af primitiv uvidenhed, den sidstes af moralsk styrke.

Der synes at være 3 stadier eller synspunkter, fra hvilke de fleste problemer kan bedømmes og som inspirerer mennesket til handling.

Tænk for eksempel på manden, der er bange for sin kone og er så undertrykt, at han giver efter i alle argumenter. I andet stadium slår han i bordet og gennemtvinger hensynsløst sin vilje. Men læg så mærke til manden i tredje stadium, som forstår sit medmenneskes følelser og bøjer sig venligt for den andens ønske – ikke af frygt, men som følge af velvilje og styrke.

Eller følg manden, som uden betænkning gavmildt låner og giver penge til venner og bekendte. – I andet stadium

hjælper han aldrig nogen, thi han har fundet af erfaring, at de mennesker, han har hjulpet, ofte ignorerer eller undgår ham. Vor ven i tredje stadium er helt klar over, at et venskab sandsynligvis vil blive afsluttet, nu da Peter har bedt om et lån. Han ved også, at Peter ikke ville have anmodet om hjælp, medmindre det var yderst vigtigt for ham.

Derfor, til trods for at han forudser sørgelige følger for sig selv, hjælper han alligevel Peter.

Således vil vi finde, at de fleste af vore problemer kan gennemtænkes på baggrund af disse forskellige synsvinkler, og at handlinger, der inspireres fra første og tredje stadium, for udenforstående ofte ser ens ud.

Dette er noget i retning af – men dog vidt forskelligt fra kineserens idé, når han siger: »Hvert problem har tre sider: Dit synspunkt, mit synspunkt og den virkelige sandhed«.

Når jeg nu på baggrund af min erfaring står over for vigtige bestemmelser, prøver jeg altid at spørge mig selv: »Hvad ville mit synspunkt på denne sag være, set fra første, fra andet og fra tredje stadium?«

Efterhånden som man vænner sig til disse spørgsmål, bliver de lettere at besvare, og når man så ser billedet helt klart, er jeg overbevist om, at flertallet vil være tilbøjelige til at handle på baggrund af de højere motiver fra tredje stadium.

Hvis man derfor har tid til at gennemtænke en sag, vil man rimeligvis handle på rette vis.

Men hvis man nu ikke får tid nok,

fordi en hurtig beslutning er påkrævet, hvorfor bør man så følge hjertets bud? Jeg tror, det er fordi underbevidstheden, der påvirker hjertet, reagerer langt hurtigere end hjernen og kan analysere de forskellige synspunkter så hurtigt, at hjertet er i stand til næsten øjeblikkeligt at tilråde den bedst mulige løsning.

Underbevidstheden har vidunderlige egenskaber, der navnlig viser sig, hvis den får tid nok til at gøre sig gældende over for bevidstheden.

Hvis man har meget alvorlige problemer, som man ikke kan løse, skal man prøve at få tid nok til at bestemme sig. Og hvis man så alvorligt søger en løsning og falder i søvn med det på sinde, så vil man gang på gang vågne op næste morgen med en fuldstændig klar løsning af problemet.

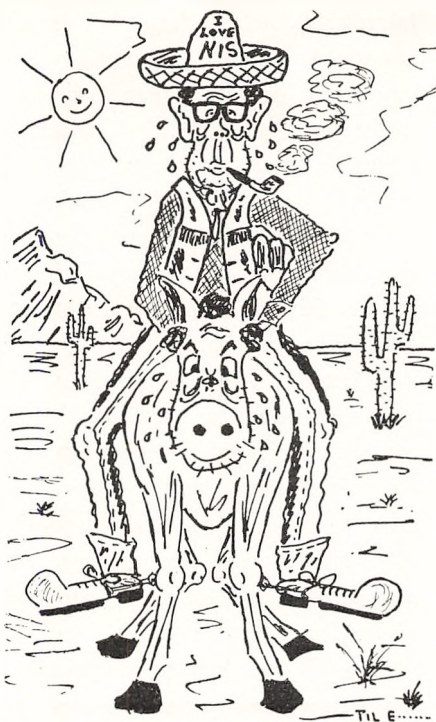
Men det kan kun ske i specielle tilfælde og ikke i forbindelse med hverdagsproblemer. Jo mere man kan bringe underbevidstheden frem under kontrol af bevidstheden des bedre. Det kan man træne sig til ved stadigt at analysere sine daglige livsproblemer på baggrund af de tre stadier.

Jeg ønsker andre ligeså megen nytte og glæde af slig fremgangsmåde, som jeg har haft.

De vil da finde, at måske er nogle af hjertets eventyr mere romantiske for de unge; men hjertets største og mest eventyrlige rolle ligger i dets evne til vekselvirkning med hjernen. Som sådan kan hjertet vedblive at give os glæde og tilfredshed, indtil vi når en meget høj alder.

H. Chr. Sonne ('09).

Fra Pampas...

Den berømte danske litterat, dr. phil., lektor Jørgen Andersen (Nis Petersen-disputats), landskendt i alle Sydsjællands og Sydhavsøernes forsamlingshuse (og et enkelt på Bornholm), er for tiden i Argentina, gauchosernes, hestebetvingernes land, og herfra skriver vor udsendte medarbejder og ekspert i litterære verdensbegivenheder:

Da J. Andersen steg ud af maskinen, blev han, efter den vellykkede tur over Atlanten, modtaget af en talrig skare, som var mødt op for at se denne berømt-hed, der, foruden at beskæftige sig med litteratur, også siges at have nær tilknytning til dette lands nationalsport. Hr. J. A. hilste denne beundrerskare med sin

højre hånds løftede pegefinger, hvorpå den nypudsede doktorring lynede i solen. Derefter kørte vor helt til sit hotel i en hestetrukken kare for at hvile ud oven på turen.

Efter de første vellykkede foredrag blev hr. J. A. bestormet fra de største restauranter og varieteer med enestående tilbud om engagement til »one man shows«, ja, man antydede endog, at man ønskede at slå ham op som en ny Victor Borge, men vor dr. phil. foretrak at blive ved med kun at benytte dette fantastiske talent i sine foredrag og i sin undervisning.

Vor berømt-hed har også været ude for et uheld, som kunne have fået alvorlige følger, idet han blev anklaget for kommunistisk agitation under oplæsning af Nis Petersens digt Café Det »Røde« Hjerter, men det lykkedes dog via ambassaden at redde vor gamle skoles ærede hører.

Under sin livlige aktivitet i Argentina skaffede hr. J. A. sig hurtigt tilnavnet Le grand Danois, men onde tunger i Næstved og »omegn« mener dog, at »Louis the Airdale« passer bedre.

Ovenstående billede er et telefoto fra et besøg, som hr. Jørgen Andersen af-lagde på en hesteranch, og selv om han var en blændende rytter, må det dog i sandhedens interesse siges, at han mest udmærkede sig som græsrytter, men er det ikke et storslået perspektiv, græsrytter og græsenkemand på een gang, nå da da!
O. A.

— Er det rigtigt, at der blev taget et billede af Frölich, medens han arbejdede???

— Ja, men det måtte tages på en 1/100 sekund.

En skoledag per vers

Regler for en grammatik, hvor alting flyder.
Prøver med kontrol, hvor alle snyder.
En højtlærd diskussion om Goethe som nazist
med ord, der svirrer vildt omkring
i en forvirret hob,

— — — —
men vi — — — vi lærer ingenting!!!

Løben over „grønne plads“ med hævet finger.
Gallop i klassen ind, når klokken ringer.
Et prægtigt foredrag: Nis Petersen på fransk.
En doktor fuld af pep og fut,
en gyngest, da bræ!

— — — —
Mais oui la la (smask gumle lidt) c'est Tut.

Tørvemuld og gamle skærver vandrer rundt.
Fortidsdyr og fostre stirrer ondt.
En flækket pegepind, der spalter klassens ro,
mens hørener vrider sig genert
om billens elskovsliv.

— — — —
En gammel søulk på en hylde lidt forkert!

Hørener rund og glad sig ind til timen vover.
Tiden er nu kommet, hvor man sover.
En undervisning lagt for brede masser an
med bob bob bob og flyglets larm
og mange tomme ord.

— — — —
Og takten slås i luften med en kunstnerarm!!!

F. O.

Dipel 1909.

Dipel 1959

FOR 50 ÅR SIDEN ...

For 50 år siden var den første klasse, der undervistes efter Almenskoleloven af 1903, nået op i skolens top. Vi var 23, det største hold, der dengang var blevet dimitteret, og vi var selv tilbøjelige til at mene, at kvaliteten stod i direkte forhold til det store antal. Skønt vor egen indsats nærmest bestod i, at vi altså hørte til den årgang, følte vi os skoletiden igennem som pionerer, der gennemførte noget nyt og moderne. Og det var vel en del af forklaringen på, at vi også på andre områder havde lyst til at skabe nyt, sætte nye traditioner i gang. At vi under Trausteds ledelse ryddede pladsen til de første skolehaver og anlagde disse, var vel ikke noget, vi selv fandt på, men nyt og spændende var det da. I 3. klasse spillede vi komedie på gymnastiksalen som de første, på engelsk og på vers. Korpset, som består endnu – eller er det igen? –

stammer også fra 1909. Og så er der altså »Diplen«, som stadig udkommer om end under helt andre former end for 50 år siden.

For 50 år siden var Diplen et meget moderne blad, vistnok det første trykte skoleblad i landet. Det første nummer er dateret torsdag den 30. september 1909, det sidste af den årgang torsdag den 27. januar 1910 som nr. 16. – et nummer om ugen, juleferien fraregnet. Det var normalt på 4 små sider, julenumret dog på 16, og abonnementsprisen var 10 øre pr. nr. Men vi bestræbte os af bedste evne efter at ligne de store dagblade, arrangerede f. ex. en udstilling af amatør fotografier, hvis »Vernissage« var fastsat til en tirsdag, således at vi allerede dagen efter (trods torsdagsdateringen udkom bladet onsdag aften) kunde bringe et udførligt referat derfra. For at nå dette

måtte referatet ganske vist skrives allerede om mandagen, men også i så henseende regnede vi med at være i overensstemmelse med de bedste journalistiske forbilleder.

Foruden referater af sådanne selvskabte begivenheder, af sportskampe, komedie- og trollebal, nøddetur, korpsets operationer m. m. bragte det kvikke lille blad læserdiskussioner, tildels med redaktionel kommentar, om vidt forskellige emner, hvoraf adskillige vil forekomme nutidsherlovanere ret besynderlige, således om betimeligheden af at have vest på i gymnastiktimerne, om lygtetændingstider, om den manglende belysning på vus, om flytning af badetiderne m. v.

Der var også adskillige »Interviews med stedets notabiliteter«, som det kaldtes i programartiklen, endda et enkelt »lyn-interview«, holdt i den nymodens petitjournalistiske stil.

Og i redaktionelle ledere hvæssedes penen mod forhold, der havde vakt de unge bladfolks kritik, som regel dog uden at denne fik reformer til følge. En enkelt eklatant sejr for bladet må dog noteres: Som led i biologiundervisningen havde en ny lærebog i faget anbefalet visse eksperimenter med frøer, der enten dræbtes umiddelbart før forsøget eller blot bedøvedes under dette og dræbtes straks efter. I en stort opsat artikel gaves udtryk for forargelse over denne »vivisektion« til skolebrug, og den må have givet genlyd på højeste sted, for allerede i det følgende nummer kunde bladet meddele – vistnok til Nærtens store fortrydelse –, at der ikke ville finde flere frøforsøg sted end det enkelte, der allerede var foretaget og havde inspireret vedkommende skribent.

I bladets levetid herskede der hver mandag aften hektisk travlhed på de

humre på museumsbygningen, hvor redaktionen havde til huse. Da blev det hele til. Af og til kneb det for huspoeten at få de sidste linjer skanderet i det egentlige digt, han havde påtaget sig at levere, men alt skulle være i postkassen ved klosterbygningens port inden sengetid, for at bogtrykkeren kunne nå at få bladet trykt og sendt med Niels Post onsdag eftermiddag. Det måtte så tirsdagslektierne rette sig efter.

For 50 år siden var der intet problem med forhåndscensur. Også rektor Bache var i så henseende pionér. Men naturligvis havde han ladet os vide, at hvis vi misbrugte hans tillid, ville der blive skredet ind bagefter. Og det var det, der sluttelig skete og satte punktum for første årgang. Jeg synes ganske vist den dag i dag, at den artikel i nr. 16, der gjorde udslaget i så henseende, og som netop var forfattet af mig selv, hørte til Dip-lens mere uskyldige bedrifter, men det blev altså rektors modsatte mening, der afgjorde sagen. Da jeg under den »audienz«, jeg i den anledning havde på rektors kontor, tillod mig en bemærkning om, at jeg fandt afgørelsen bunduretfærdig, sagde han mig ikke imod, men trøstede mig med, at verden nu engang er uretfærdig, og det havde vi godt af at lære i tide. Pædagog var han også, den gamle. Jeg er glad for, at jeg engang i hans høje alderdom fik en lejlighed til at minde ham derom og takke ham.

Selv havde jeg snarere syntes, at en ironisk fødselsdagshyldest til en ældre overlærer – som lektorerne dengang hed – måske gik lige til stregen i nærgående flabethed, og det var der også nogle af hørerne, der syntes, men da fødselsdagsbarnet selv gav udtryk for glæde og taknemlighed over artiklen, var redaktionen naturligvis i salveten. Om så overlæreren

virkelig var så naiv, at han intet havde forstået, eller så klog, at han gik ind på spøgen uden at lade sig mærke med noget, vil vel aldrig blive opklaret. Overfor mig var han resten af skoletiden den samme, han altid havde været, og det 4, jeg fik hos ham i græsk til studentereksamen, var ingen repræsalie, men velfortjent – eller vel snarere overfortjeneste – for jeg kom op i et stykke af Iliaden, jeg aldrig havde set før.

I julenumret havde vi fået 6 gammelherlovianere til at causere over emnet: »Da jeg gik på Herlufsholm«. Nu efter 50 års forløb sidder jeg selv og skriver stil om det samme emne. Et af bidragene dengang til »enquêten« gav for resten anledning til nogen misfornøjelse i visse hørerkredse, mest vist fordi man misforstod dets tendens, men redaktionen var sagesløs: den kunne jo ikke ret vel give

sig til at læse korrektur på Palle Rosenkrantz. Af samme grund vil Diplens nuværende redaktion kunne klare frisag, hvis noget i denne lille jubilæumsartikel skulle falde en og anden for brystet. Men det vil i hvert fald også kun kunne skyldes en misforståelse af tendensen.

Paul Opstrup.

OG SÅ VAR DER:

Bageren, der tog på hvedebrødsdage i et rugbrød.

*

Klokkeren, hvis kone gik med udringede sko.

*

— Jeg gad vide, hvor mange mænd, der bliver ulykkelige, når jeg gifter mig.

— Det kommer an på, hvor mange gange, du gifter dig, skat.

*

Illum VI: — Jeg ligger med handsker på om natten, det gør hænderne bløde.

Præfekten: — Hmm ... Så ligger du vel også med nathue??

GIRO

413

Sonne: Beder, og I skulle få ...

Heis: Han, som har hjulpet hidindtil ...

Florentsen: Grøn er vårens hæk, huen kastes væk.

Borelli Møller: Absent minded blues.

M. Jensen: Min bedstefar var cowboy.

Leuchsenring: You have been reading my mail
+ Vi under ham gerne det hele (sild ved bordet).

Hr. Bennicke: Poor Butterfly.

Gnisten: Sleep.

H. Andersen: Ridin' High.

Fru dr. Andersen: My love and my Mule.

Strandgård: Brudevalsen.

Fru Leux: Der er noget i luften ... (sniff, sniff).

Levinsen: Vær hilset, kammerater.

Fru Henry Andersen: Redheaded Stranger.

Tysktimen: Man weiss nicht, was soll es bedeuten.

Latintimen: Klokken slår, tiden går.

Fuen: Nobody knows when you are down and out —

Holme Nielsen: Sheik of Aaraby.

Olsen: Fra rocken til rullen (dansk version).

Lundbæk: På jorden at blive, det egner sig bedst.

Ørding: Gør døren høj, gør porten vid ...

M. Mogensen: In the shade of the old apple tree.

4. mellem: Smoke gets in your eyes.

O. Jespersen: Rock med Jan (festligt potpourri tilegnet J. J.).

Lars H. Jensen: Star Dust.

G. Sehested Larsen: En tusindfryd i min hånd.

W. Berntsen: Du danskes vej til ros og magt ..

Kjærsgård: Jeg bærer med smil min byrde.

Gæverne: Bliv hos os, når dagen hælder.

Ejval: Lysets engel går med glans.

Knudsen: Morgenstund har guld i mund.

Fra teaterfronten:

Florentsen: Den grønne elevator (stadig nedadgående).

KORPSET

QUI DESIDERAT PACEM PREPARET BELLUM

Vi hernede i gymnasiet går og har det i vor fritid som blommen i et æg. Vi tager ikke beslutninger om, hvad vi skal foretage os, som på andre skoler, der er mere i kontakt med det daglige liv – alt ligger for vor fod, lige uden for døren – vi bliver for tilfredse – selvoptagne. Variationer i fritidsbeskæftigelsen er få: gå en tur i de skønne omgivelser, læse en god bog, høre god musik, snakke hyggeligt med hinanden over en kop the, kort sagt bare nyde og tage *imod* indtryk – kun det »trivielle« skolearbejde kalder på os og kræver noget af os.

Men i vort korps skulle mulighederne for at bringe mageligheden ud af sindene og vække diplenes mod og snarrådighed være til stede.

Den 6. december i år er det 50 år siden, at korpset blev stiftet. Det mest iøjnefaldende formål var dengang som nu at føre de magelige dipler ud i den rene og friske natur for dér at lade dem føle kammeratskabets bånd holde fast i hver enkelt under de hårde prøvelser og for at lukke diplenes øjne op for naturens mangfoldighed. Lad mig her citere den gamle korpsprotokol fra 1909: »Formålet er at trække disciplene ud fra kakkelovns-krogenes lumre stuevarme til den friske vinterluft og den legemsvarme, der vindes ved strabadser. Junggreen Lunn, ideens fader, vil lære andre, hvad han selv har erfaret: Man skal altid gå ud, selvom vejret er dårligt! Man tager fedtlæderstøvler og gammelt tøj på, så generer hverken regn, blæst, sne eller slud én, og man befinder sig aldrig så godt såvel

Han er altid den første til at le ad sine egne dumheder

på sjæl og legeme som under og efter en sådan tur«. Midlet til at nå dette mål syntes ham at være et militært organiseret korps.

Ideen, som Junggreen Lunn nægter at have fået under indflydelse af det allerede i nogle år eksisterende korps på Sorø Akademi, fik større tilslutning, end man nogensinde havde drømt om. Korpsset startede i stærk stil oven på fødselsrusen: 3 ugentlige hverdage og øvelser hver søndag formiddag. Men det var kun kådhed, og udbyttet stod i ringe forhold til den udviste iver.

I »Diplen« (oktober 1912) hører vi om korpsets værste fjende: manglende interesse og kedsomhed hos sløve og fantasiløse diple. Den daværende korpschef, O. Nyeborg, syntes ikke, at Herlovianerne kunne være bekendt at ophøre med at møde, fordi de et par gange havde kedet sig. Han spillede på diplens herlovianerfølelser – nævnte ordet Sorø Korps i en bisætning! Det hedder videre: »Det bliver selvfølgelig nødvendigt, at de nye, og de gamle med for resten, lærer at gå ordentligt med et gevær og gå ordentligt i geled og i takt uden at træde formændene i hælene og sparke dem, der går bagved, på knæene. Vi skal kunne gå i sluttet trop, sådan at vi kan være os selv bekendt. Derfor gå på med frisk mod og bliv ikke ked af korpset, selvom der i begyndelsen bliver lidt for megen eksercits!«

Først i drengeralderen, 7 år gammel (1916), bliver korpset sig selv bevidst. Man sagde dengang, at man ikke mere ville lege røvere og soldater, ligesom de mindre klassers uorganiserede »kantonnementsøvelser« fra tiden før korpsets oprettelse. Det egentlige resultat af korpsets virke i de 5 første år var blot at organisere disse lege. Men i 1916 er der alvor og mening i det hele, idet »korpset giver os et begreb om, hvad det vil sige at være soldat og at gå i et geled og skulle lystre en overordnet.« Under første verdenskrig havde korpset gode ydre betingelser. Det unge korps blev fra mange sider hjulpet og vejledt af velyndere, som gennem gaver i allerhøjeste grad bidrog til at gøre øvelserne mere interessante. Det 12-årige korps var i besiddelse af 25 »Remington« og 45 rytterkarabiner, og man kunne derfor sige, at øvelserne var en leg, der havde et skær af alvor, en leg formet som en militærøvelse eller en spejderøvelse, hvorfra alle kunne vende glade og *trætte* hjem.

I 1923 afskaffedes geværene ved øvelserne; men ved paraderne bibeholdtes brugen af geværene. Efter genforeningen og Folkeforbundets oprettelse troede man herhjemme, at der ikke ville blive krig igen – nu var man blevet så klog af skade og så fornuftig. Korpset kom mere og mere til at stå i modsætning til den antimilitaristiske bevægelse, der herskede i størstedelen af landet, og 24 år gammel gik korpset i sig selv.

I fortvivlelse prøvede man at starte en spejdertrop, fortrinnsvis fra 4. mellem; men da de store lejre i ferierne, hvor diplene skal hjem, er noget af det vigtigste i et spejderår, måtte man opgive planerne.

I en længere årrække talte man ikke om korpset, og først efter anden verdenskrig dukkede den gamle tanke op i sindene igen. Det nye korps blev nu kun for gymnasiets 3 klasser i modsætning til det gamle, der var for *alle* diple. Omkring 1930 havde det efterhånden udviklet sig til, at de store gik og hersede med de små; det var slet ingen

morsom leg for de små. Denne tilstand ville man ikke føre med sig til det nye korps, der blev mere tidssvarende end tidligere i såvel udrustning som arbejdsform, bl. a. fordi korpsmedlemmerne er ældre.

I de ti første år efter krigens afslutning var der stor interesse for korpset, og der blev knyttet en stærk forbindelse med Gardehusarregimentet. I de senere år har korpset mere helliget sig terrænsportens ædle kunst; men vi har dog stadig en lille parade Trollemorgen for blot at tilkendegive, at der trods alt er noget, der hedder Herlufsholm Skyttekorps.

Viljen til at ville avler evnen til at kunne.

Gennem disse spredte fragmenter fra arkivet er der givet nogle eksempler på, at vanskelighederne dengang var de samme som nu; men lad mig her til sidst give en kort redegørelse for, hvad korpset i øjeblikket arbejder på at nå. Det enkelte korpsmedlem må, foruden sjælelige egenskaber som mod og snarrådighed og fysiske egenskaber som hårdførhed, være i besiddelse af en række praktiske færdigheder, som han i sin almindelige opdragelse ikke har fået lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med. De vigtigste er: terrænøvelse, orientering, terrænbenyttelse, observationstjeneste, afstandsbedømmelse, våbenbetjening og skydning. Gennem disse midler skulle vi indirekte kunne styrke evnen til at forsvare vore frihedsgoder ved at skabe og udvikle forsvarsviljen.

Den foragt, som findes inden for korpset, for det sind, der vil bære sine byrder med en vilje, der vil, fordi den vil, er kun at foragte. Vi har altså ikke brug for den mand, der vil styrke sin gode vilje ved gode ord og blid behandling. Den vilje, der vil ved lempelser, er ikke vilje, men pjat.

Jeg vil gerne på dette sted benytte lejligheden til at give udtryk for min store taknemmelighed for al den velvilje, jeg har mødt overalt i mit arbejde med korpset og dets fremtid. Her tænker jeg særlig på oberst Jorck-Jorckstons venlige indstilling og på det arbejde, som obersten allerede har gjort for korpset. En speciel tak retter jeg til premierløjtnant Haslund-Christensen, som nu forlader os, for hans mangeårige og ihærdige arbejde med korpsets eksercits. En strålende afløser har vi fået i premierløjtnant Nørring, som med stor energi har kastet sig over sit fritidsarbejde med korpset. Idet vi fortsat regner med rektors og lærernes positive indstilling til korpsets arbejde, vil jeg udtale håbet om fortsat trivsel for vort korps.

E. L.

Om denne person hersker den allerstørste forvirring. Ikke engang hans rette navn har red. været i stand til at opsnuse. Nogle mener, at det er Kringelschön, andre siger, at det er Leuchsenring, og andre igen påstår, at det er K-K (Kridder-Karl??). Da forvirringen således er fuldstændig, vil vi her kalde fænomenet X.

Om X har man kunnet opsnuse følgende tvivlsomme fakta:

I det Herrens år 1922 rystedes den lille by Slesvig ved fødslen af et ualmindelig intelligent og opvakt drengebarn, der straks og fuldstændig korrekt kunne fremsige reglerne for den tyske grammatik og syntaks. X var kommet til verden!!!! I 14 års alderen forpuppede X sig, men skønt hans ydre meget snart udviklede sig til en prægtig og farvestrålende sommerfugl, ligger hans psyke stadig inde i kokonen — — „den må have fået en maskingeværtsalve i knoppen“.

I 1940 kom X ind i baren for noget senere meget forståeligt at blive deporteret til østfronten, dengang en slags tysk Sibirien. Efter nogle år i russisk fangeskab, hvor han lærte bru-

SALMONSEN - - -

Cand. mag.!!!!

gen af alle sprogets gloser, en praksis, han siden har overført til dansk, kom X til Århus, hvor han ved gudernes og sine enorme tale-gavers hjælp klarede sig igennem sin embeds-eksamen.

Til sidst er X ved et tilfælde havnet på Herlufsholm lærde skole, hvor han som symbolsk topfigur over en sovesal kan lege rovere og soldater med drengene og føle sig hensat til rokokkoens romantiske tidsalder. — — Nøgleord: kniplinger og parfume.

ÅRETS film

Bennicke: Den store illusion. (Den brast desværre).

Gangpigerne: Soldaterkammerater rykker ud (matiné) (fortsættelse af sidste års succes Soldaterkammerater).

H. Andersen: Hofnarren.

Levinsen: Diktatoren (lystspil om en lille mand i galen).

Fl. Kirstein: Over alle grænser.

Sehested: Krudt og klunker.

Folmer: Vildt blod (han så den 7 gange).

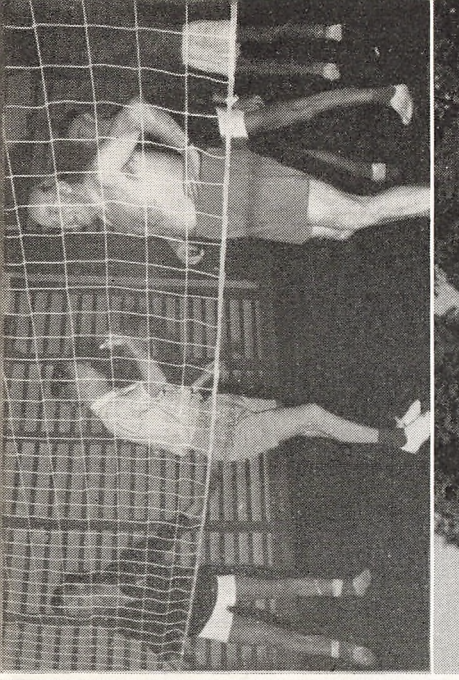
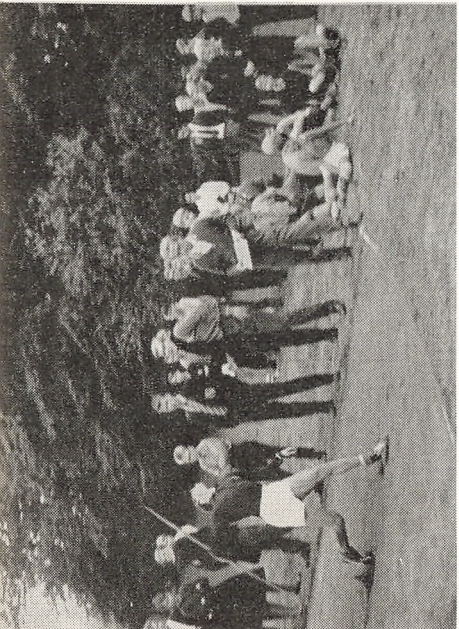
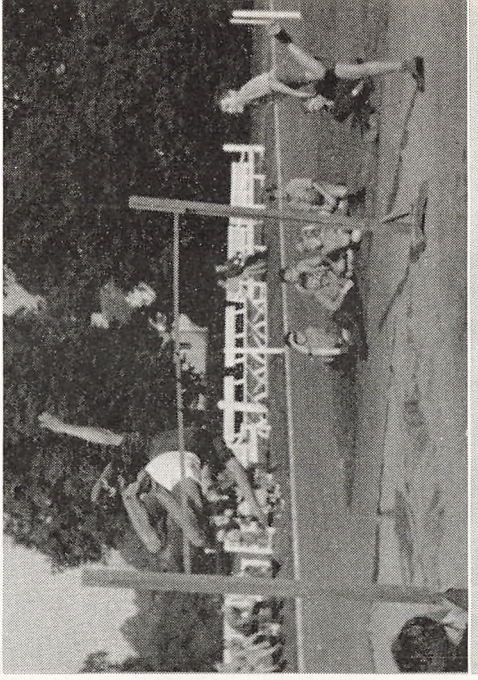
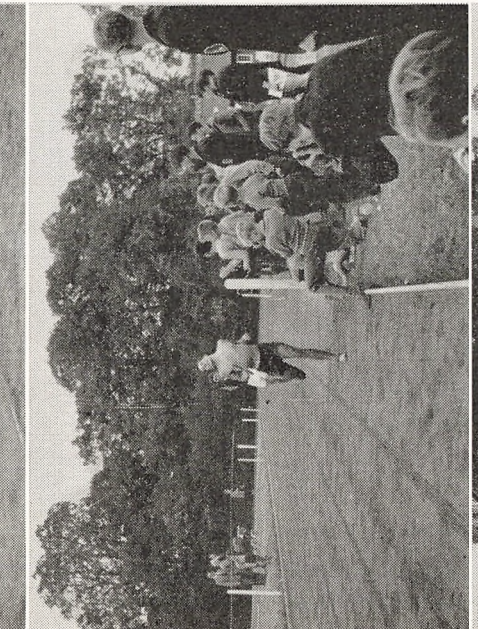
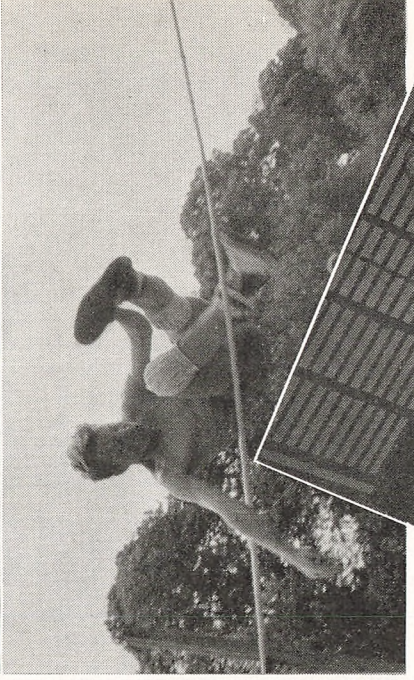
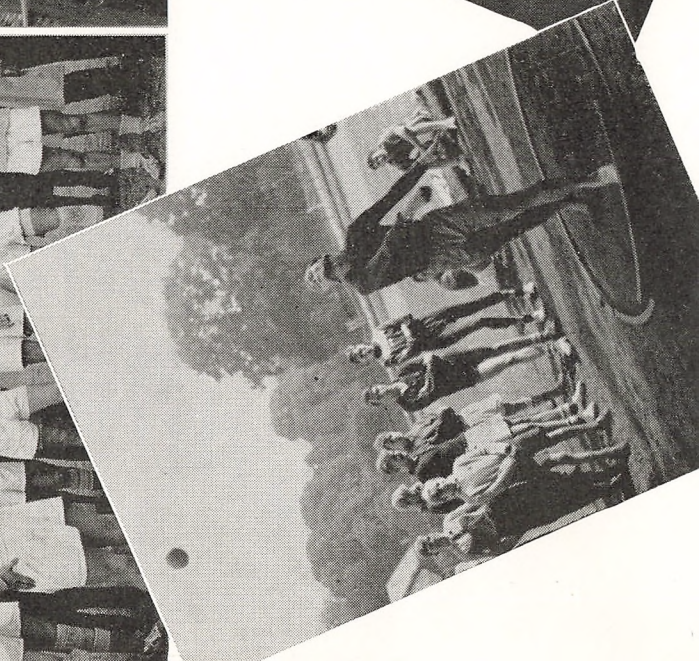
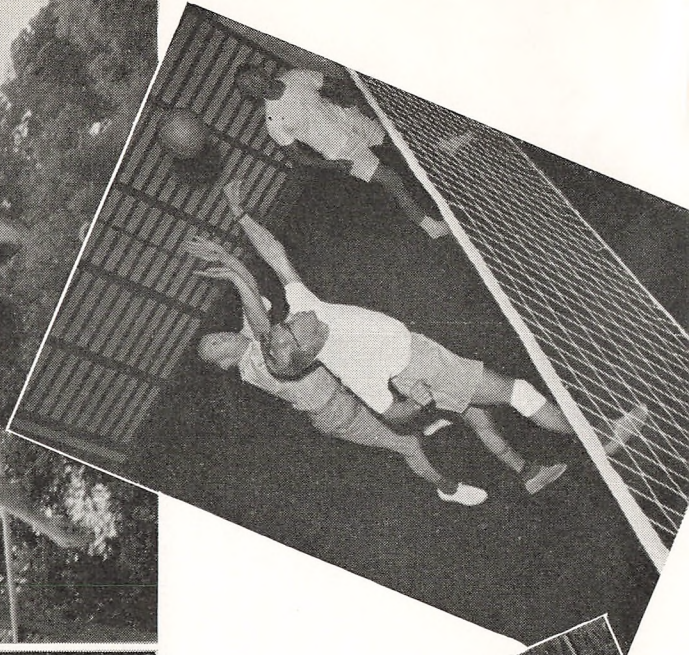
Cleve: The King and I.

Leschly V: Skør efter noder.

Schwarz: Funnyface.

J. A.: The horse's mouth.

Ulrik-Sørensen: Ingen er fuldkommen.

JUBILARENE

Da vi i anledning af Heis' 25 års jubilæum opsøgte jubilaren, stillede vi følgende spørgsmål til belysning af rektor rent personlig og af skolen i al almindelighed:

Vi: – Hvad var baggrunden for, at De for 25 år siden blev rektor hernede?

Rektor: – Der er forskellige motiver for, at folk bliver cand. mag., enten af interesse for faget eller for lærergerningen. Selv om jeg var yderst interesseret i studiet af mine fag, var målet at blive lærer afgørende, ikke blot p. gr. a. undervisningen, men især p. gr. a. kontakten og den stadige omgang med unge. Endvidere gjorde min nære tilknytning til England og de engelske kostskoler en sådan opgave yderligere tillokkende.

Vi: – Mente De da, at forholdene hernede mellem diple og hørere især passede Dem?

Rektor: – Herlufsholm er meget traditionsbundet og udviklingen er langsom, derfor har den gamle opfattelse, at diple og hørere var naturlige fjender, levet længere hernede end mange andre steder. Fra min egen drengetid i Nyborg var forholdet mellem elever og lærere et modsætningsforhold, men derimod var i min gymnasietid i Odense forholdet langt mere harmonisk om end ikke ideelt. Udviklingen er gået videre, og nu hersker der hernede et godt og naturligt *fortrolighedsforhold* mellem diple og hørere, langt fra fjendtlig fjernhed og – – jeg søger efter en glose – – en lidt kunstig fraternisering.

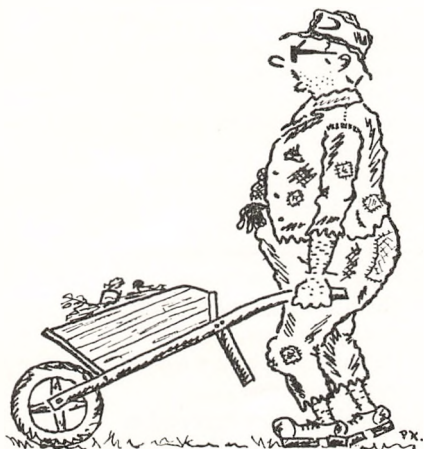
Vi: – Hvad kan De sige om diplenes indbyrdes forhold før og nu?

Rektor: – Der kan jeg sige, at diplene før i tiden i høj grad var klassesdelte; 7. følte sig - som de stadig gør! - som skolens herre overfor resten af diplene; 6. følte sig hævet over 5., for slet ikke at tale om 2. ml. contra 1. ml. Graverende eksempler på ungetyranni forekom hyppigt. En naturlig udjævning har fundet sted, så nu kan man udmærket drikke the og spille tennis med én *i en lavere klasse gående dipel*. »Er det rigtigt«? spørger rektor os. (Det er os, der spørger).

Vi: Hvordan så De da på forbindelsen mellem gl. herlovianere og skolen?

Rektor: – Forholdet før min tid kender jeg intet til. Straks efter min ankomst fik jeg besøg af en 25 års jubilar, der spurgte om, hvorledes den nye Heis ville stille sig til besøg hernede. Dertil kunne jeg sige, at det så jeg gerne, idet jeg, selv om jeg ikke havde kendt dem personligt, betragtede det som en naturlig ting, at der skabtes og vedligeholdtes en forbindelse mellem gl. herlovianere og skolen, som den var med den til enhver tid siddende rektor og de til enhver tid fungerende lærere, og jeg har glædet mig over at se et sådant forhold etableret, sådan at gl. herlovianere af årgange længe før min tid føler lyst til at komme og sige goddag. På min side følger jeg med interesse ikke alene de gl. herlovianere, der har gået her i min tid, men også tidligere årgange og prøver at følge med i, hvor i verden de befinder sig, og hvad de foretager sig. (Personaliarubrikken i »Herlovianeren« er hertil til uvurderlig nytte).

I forbindelse med gl. herlovianere er det for så vidt morsomt at konstatere forskellen mellem generationerne. På-

gældende gl. herlovianer traf jeg i »Baven« i samtale med lektor Ferdinand, som han først havde opsøgt på vej til mig. Lektor F. viste så hen til mig, der i træsko, murerkasket og gl. arbejdstøj kom trillende med en trillebør for at hente planter til min have. Da lektor F. fortalte, at det var den nye Heis, var manden ved at gå i gulvet over, at denne så ud som en dårlig klædt nyhavemand, mens den gamle rektor Bache drev sit havebrug iført skødefrakke og hvide skindhandsker kommanderende en have-mand uden selv at røre en finger.

Vi: – Ja, meget er forandret. Skolen har jo også skiftet ansigt.

Rektor: – I 30'erne havde man håbet at få foretaget gennemgribende byggearbejder og i tilknytning dertil blev der afholdt en arkitektkonkurrence, der bl. a. omfattede en flytning af avlsgården og oprettelse af et svømmebassin i den gamle mødding (Pttssh!!) samt kanohavn i »Baven«.

Vi: – Men ak, kun luftkasteller ...

Rektor: – Under og efter krigen kunne intet sættes igang. Som alle og enhver ved, er der i de senere år foretaget restaurering af »Mygningen« og forbedring af de sanitære forhold på skolebygningen, og Lassengården er blevet bygget. På nuværende tidspunkt er et nyt »Fysikum« under opførelse. Disse ændringer er hovedsagelig formidlet ved donationer fra bankier Sonne og kaptajn Lassen, da realværdien af skolens midler er blevet stærkt forringet p. gr. a. inflationen. Om fremtiden kan jeg sige, at en påtænkt ombygning af Klosterbygningen ikke kan bringes til udførelse af temmelig vigtige årsager.

Vi: Økonomiske?

Heis: Tjee. Hir, hir. Måske!!!

Vi: Er der noget, De specielt har haft for øje i Deres gerning hernede?

Rektor: Opgaver er at bevare kontinuiteten, at forny sig uden at forkaste værdierne i det gamle. Tænker man sig skolen, som den var for 400 år siden, ville den forekomme temmelig håbløs, og dog må man huske, at H. T. og B. G. i høj grad var fremskridtsvenlige mennesker, og at deres skole fuldt ud var på højde med for ikke at sige forud for tiden. Tiderne ændrer sig, metoderne skifter, men målet skulle gerne være det samme: En skole, der giver dansk ungdom det bedste, samtiden kan yde i opdragelse og undervisning, stadig forandret i stifternes ånd, som vi finder udtrykt gennem deres valgsprog.

* * *

Under jubilæumsmiddagen i festsalen blev følgende sang sunget. Det er os en stor glæde her i tilknytning til interviewene at kunne gengive den i sin oprindelige form:

FRIIS O'HANSEN

Engelsk for enhedsskolen

NYT SYSTEM: ENGELSK UDEN SYSTEM
Skidt med oversættelsen, bare meningen er tydelig.

1. Lesson.

Now we will all sing!

(Nu vil vi alle synke).

(Ikke synge med mad i munden!)

Mel.: *Should auld acquaintance be forgot ..*

Newcastle is at small wee town
on Great Big Belt'ses strand.

(Nyborg er kuns et lille sogn
tæt ved det store vand).

But small wee towns have often bred
a great big man with head.

(Men smalle sogne, det er skeed,
har født en mand så bred).

And now we will all read about a chap!
(Og nu vil vi ride om kap!)

He was a simple teacher first,
then head of Herlufsholm.
(Han var en simpel tærsker først,
så Heis på Herlufsholm).
He wrote a perfect primary,
and toiled with „hop and run“.
(Han roded med præfekter dér
og tog tøjler i sin hånd).

Look at the text again. Note the new words.
(Lugt til teksten igen. Noterne er nu de værste).

He had three bonnie lassies,
and he got three sonny boys!
(Han fik lagt bånd på Lassen,
han ku ej med Sonne nøjs!)
He got of men the very best
for masters, as you know.
(Han var såmænd et værre bæst
for det meste, var Friis O.)

Things like that you cannot say in prose.
(Tænk lige på, at det ikke kan siges i prosa).

He sent the Nazis from the school
when they came here to rule.
(Han spurgte tysken, hvad han skulle
og bad ham om at rulle).
The radio-sender then he hid
— some of us marked his joy —
(Han gemte radio-senderen lidt
hos gamle Markus Gøj).

Go once more over the tale. You will always like it well!

(Spring bare udtalen over. Du lærer den aldrig alligevel!)

And as the Norden-chairman here
he pressed in everyone.
(Kom ind i „Norden“, kære mand,
men presto, rask, come on!)
He built some houses now and then
as fine as artists can!
(Lidt billig-huse bygged han
som nu arkitekter kan!)

You all know the Five Swans of Norden?
(Det koster kun 5 kroner at være i „Norden,,).

Bonfires we will light to-night
for the boy from old Newcastle.
(Vi fester ganske let ida'
for en dreng fra Nyborg a').

Now let us stand up and give him a toast!
(Lad os nu stå op og gøre ham tosset!)
And here's to you then, Big Old Boy,
and here's to The Old School!
May coming years bring health to both,
may their spirits never cool!

Sv. Juel-Møller.

* * *

Det er i år nøjagtigt fyrretyve år siden, at Sv. Juel Møller og V. Borrelli-Møller blev ansat på Herlufsholm, og i den anledning bringer Diplen et interview med de to jubilarer.

Hr. Sv. Juel Møller

Efter behørigt varsko ringer vi en dag på hos Juel Møller; et øjeblik efter bliver døren åbnet, og en lille, glad mand siger: »Kom endelig indenfor«. Opfordringen bliver straks fulgt, hvorpå vi vandrer ind i J. M.s studereværelse, bliver anbragt i husets bedste lænestole og begynder forhøret.

J. M. fortæller beredvilligt: »Min far stammer fra Sønderjylland, min mor fra Nyborg, og jeg blev født i Svendborg, hvor far var ansat i toldtaten. Vi flyttede dog ret hurtigt til København, hvor jeg altså levede min barndom«. Vi bliver afbrudt, idet fru J. M. kommer kørende med et veldækket thebord, men J. M. fortsætter snart med minder fra drengeårene. »Jeg husker fra de tidligste barneår, at jeg engang i Blågårdsgade så en to-etages hestesporvogn løbe løbsk og vælte; det fængslede mig meget«. »Hvad med Deres skoletid?« indskyder vi. »Jeg

kørte daglig med tog fra Hellerup, hvor vi nu boede, til København sammen med nogle jævnaldrende kammerater. Vi havde den skik at besætte en af de tværgående kupéer og bøje os ned, så vi var usynlige udefra. Når en ældre dame steg op og åbnede døren, sprang vi op og skrålende »Optaget«, hvorefter damen drattede ned af skræk. Det var også på en af disse ture, jeg smagte min første cigaret med efterfølgende saltpastiller til at fjerne lugten. I København gik jeg på Metro-politanskolen (1904–11) og blev som andre nye dipole »døbt under vandposten«.

»Hvorfor søgte De ind i lærergerningen og senere herved?«

»I mine studenterår kom jeg i forbindelse med Den kristelige ungdomsbevægelse. De første 3–4 studenterår i Hellerup arbejdede jeg sammen med 4 kammerater, og det er derfra, min lyst til at omgås drenge stammer. Senere fik jeg forbindelse med en »hører« her på stedet og var bl. a. herved i 1912 for at se, hvad Herlufsholm egentlig var. Jeg spiste

Hvor er han åbenhjertig!

ved skolens bord under forsæde af gamle Hammershaimb. Jeg blev ikke afskrækket, men tænkte ikke mere over sagen, før rektor Krarup et halvt års tid før eksamen personligt opsøgte mig og spurgte, om jeg havde lyst til at blive »hører« her; der var stor lærermangel dengang. Men først skulle tre ting ordnes: 1) En tunghør lærer skulle have en stilling som bibliotekar, 2) min eksamen skulle overstås og 3) jeg kasserer på session. Alt gik i orden, og sammen med B-M, Gade og Helms arriverede jeg i 1919. Der trængtes til frisk luft, da vi kom, og for at vise, at vi ville vende op og ned på tingene, stod unge B-M og lille jeg på hænder engang inde på »luen«; om revolutionen lykkedes, ved jeg ikke; man kan ikke forandre noget hurtigt på Herlufsholm. »Hørerne« blev dengang mødt som fjender af diplene; heldigvis er det ikke sådan mere.

Jeg startede hernede som sovesalslærer på sovesal vest 1919–24; da jeg blev gift, overtog min kone og jeg »Vuen«, 1924–36, der lige var flyttet fra den »gamle stald«. Der var ellers ingen plads til en gift sovesalslærer dengang, men man mente, at der manglede et kvindeligt element til at hjælpe de små, der havde det lidt hårdt. »Vuen« havde først været »Dek« og siden epidemistuer. Jeg overtog bibliotekarstillingen efter lektor Göttsche, og da det gamle »Store Dek« skulle omordnes, hjalp jeg den af skolen engagerede bibliotekar med at katalogisere og ordne samlingen. Jeg lærte teknikken og syntes, at det var mægtig sjovt, så siden har jeg som bekendt ikke sluppet hvervet; selvom det til tider har været besværligt, har jeg jo altid haft dygtige dipole som medhjælpere.

Vi spørger forsigtigt: »Har De ikke været på en cykeltur i England?« »Det

passer, det var i 1921, hvor jeg bl. a. besøgte den gamle kostskole Winchester. På dette sted oplevede jeg bl. a. et raffineret middagsbord. Sammen med stedets rektor sad jeg alene i et stort lokale ved et mægtigt mahognibord uden dug, men med dækkeservietter. Måltidet bestod bl. a. af suppe, hvortil vi drak tør whisky fra en anelig karaffel. Jeg lod, som om jeg var vant til det.«

»Hvorfor er De blevet hernede?« »Arbejdet har været opslugende og spændende, ja, faktisk morsommere for hvert år, der går; jeg har bestemt ikke kedet mig. Min eneste sorg: Vi er blevet for mange i forhold til lokalene.

Den gang, jeg kom hertil, var der kun ca. 100 elever; vi havde uniformerede tjenere til at varte op ved bordet, og de ugifte lærere holdt bordorden. Især i de perioder, hvor jeg i de senere år har haft inspektion, har jeg kunnet mærke forskellen.«

»Har De undervist på andre skoler?« »Nej, jeg har vikarieret på et par skoler i min studietid, bl. a. som fransklærer for en realklasse på Ordrup Gymnasium. I kan selv forestille jer, hvad eleverne fik ud af det. Jeg havde kun lært mit skolefransk.«

»Har diplene forbedret sig – eller?« »De unge har absolut forbedret sig, de er blevet hyggelige at have med at gøre, og så kan man få dem til at ytre deres selvstændige mening; men fliden, mon den egentlig har bedret sig?«

»Kan De stadig fatte interesse for et nyt kuld dipole?« »Ja, de er lige spændende for hvert år, og nu har man den glæde at se børn af de dipole, som man havde for mange år siden, og konstatere, hvor langt eller hvor kort de er faldet fra stammen.«

»Har De nogen planer, når De, om

forhåbentlig mange år, trækker Dem tilbage?» »Jeg vil gerne læse de bøger, jeg ikke har nået. Arbejde lidt med hænderne. Ud at rejse. Men den tid, den sorg. For det bliver nok en sorg!«

Til slut, inden vi siger tak for en hyggelig stund, bemærker J. M., at han synes, det er en udmærket idé, at diplene nu kommer og examinerer lærerne; man får gjort sit regnebræt op under venskabelige former.

* * *

Hr. V. Borelli-Møller

En skønne dag sidder vi inde i Borelli-Møllers studerekammer ved en hyggelig kop the og sludrer om vind og vejr for at varme op. Snart trækker fru B-M sig tilbage med bemærkningen: »Jeg vil lade herrerne alene«, hvorefter vi begynder vores bombardement af spørgsmål:

»Fra hvilken landsdel stammer De?«
»Jeg er født i Rudkøbing på Langeland, hvor min fader var overlærer (omtrent på Ørstedes tid). Nogle år efter flyttede vi til København, og der fik jeg min

skolegang«. »Kan De huske noget sjovt fra Deres skoletid?« »Jo, jeg husker bl. a. en dag, hvor vi var ude i Kalveboderne i en time for at bade. På vejen hjem (uden lærerledsagelse) regnede det, og vi opdagede en tagrende, der var så utæt, at vandet plaskede ned på fortovet. Hele klassen stillede sig efter tur under tagrenden og blev gennemblødt. Da vi ankom drivvåde til skolen, blev vi straks sendt hjem. Det var tider! – Min studentereksamen tog jeg fra et to-årigt kursus; der blev bestilt noget.«

»Hvorfor valgte De lærergerningen?«
»Jo, jeg antager, at det skyldes arvelig belastning. Da jeg begyndte at studere, var jeg faktisk ikke interesseret i at blive lærer, så jeg brugte min tid til meget andet. I en årrække var jeg sekretær i idrætsforeningen Ben Hur, hvor jeg fungerede som instruktør etc. Idræt opslugte mig helt; jeg er stadig interesseret, men dengang dyrkede jeg den selv, mens jeg nu kun er en ivrig tilskuer. Jeg var også ansat i et årstid på Københavns rådhus i afdelingen, der havde opmålingen af København under sig. I min studentertid var jeg vikar rundt om på forskellige skoler, bl. a. på Rungsted Gymnasium, hvor jeg havde 38 timer om ugen, umiddelbart førend jeg skulle op til første del. Senere et halvt år i Helsingør; der førte jeg en klasse op til studentereksamen (1918). Det var iøvrigt samme år, jeg fik kig på Herlufsholm. Jeg skulle besøge P. Pedersen (forfatteren til jeres astronomibog) i Haslev. Tilfældigvis så jeg et opslag om en ledig stilling og smuttede lige herved for at kigge på stedet. Det så tiltalende ud, men først skulle jeg have min eksamen og ind som soldat. Mens jeg var indkaldt, blev jeg ansat her. Jeg startede som sovesalslærer for 5'te og 6'te klasse på sovesalen øst. I de første mæne-

der savnede jeg de livlige Øresundsbyer; der skete for lidt. I Helsingør stod der en stilling åben, så jeg ønskede stærkt at komme tilbage dertil, men jeg ville ikke være bekendt at rejse lige efter at være blevet ansat; som tiden gik, opdagede jeg, at her var dejligt; der var ideelle arbejdsforhold, og diplene havde fremragende muligheder for en harmonisk udvikling i skønne omgivelser. I 1921–32 var jeg sovesalslærer på Museumsbygningen, hvor kun 7'ende klasse boede. Det var behagelige og fredsomme år.»

»Har De en morsom historie fra gamle dage?« »Ja, jeg mindes tre små diple, der var roet op til »Bus«, hvor de indstuderede et nummer. En kom op at skændes med de to andre, hvorpaa han blev skubbet i vandet. Fyren skulle dykke ned under båden og komme op i dækning på den modsatte side. Da det var godt indøvet, roede de ned til Slusehuset og tiltrak sig publikums opmærksomhed ved deres skænderi. Den ene blev skubbet i og forsvandt. De to andre begyndte lidt efter at rode i vandet med bådshagen og årerne for at finde ham, men uden resultat, selvfølgelig. Tilskuerne blev urolige, og lidt efter smed et par soldater tøjet og hoppede i. Diplen dukkede nu frem og hoppede op i båden, og de tre fyre forsvandt skarpt forfulgt af en rasende menneskehob.«

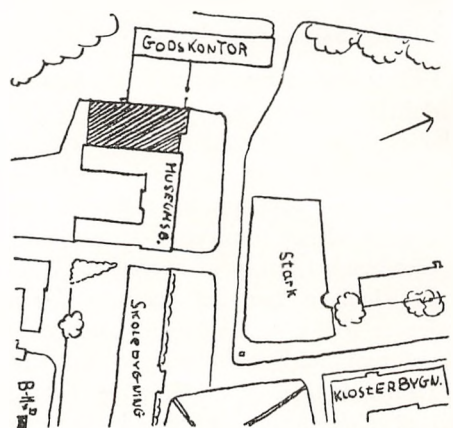
»Kan man altid fatte interesse for et nyt kuld diple?« »Ja, det er altid spændende at se, hvad de nye kuld indeholder. Dersom man ikke kunne interessere sig for dem, så kunne man lige så godt pakke sine ting sammen.«

»De har været inventarieinspektør; har jobbet ændret sig?« »Ja, da jeg fik hvervet i 1922, skulle jeg sørge for vedligeholdelsen af veje, stier, gårdspladser, ansættelse af postbud, rengøringspersonale

etc. Senere er det gået over til lægning af timeplanen, tilsyn med inventar, tilrettelægning af skovtur m. m. For mange år siden bestod skovturen af en spadseretur til Stenskov for at plukke nødder; der fik diplene en »femmad« og så hjem. Nogle år senere blev det til en cykletur bl. a. til Gavnø, hvor nogle fra 7'ende klasse blev forklædt og skulle bryde igennem en kæde, der bestod af resten af skolen. Der var stor kamp om medlemmerne af 7'ende klasse, fordi de var spækket med chokolade. Af og til blev en forkeret overfaldet, hvilket vakte jubel i hvert fald hos den ene af parterne. I de sidste år er udflugterne foregået med bus; den længste tur var den meget vellykkede 2 dages tur til Kristiansstad. Jeg kan ikke sige andet, end at jeg har været glad for arbejdet og også er glad for at blive af med det.«

»Følger De de gamle diple?« »Ja, med stor interesse, og det glæder mig at se, så godt det går dem. Jeg sætter også stor pris på, at de kommer og besøger mig.«

»Det nye fysikum?« »Efter krigen, da klasserne voksede fra 12 til 26, begyndte tankerne ofte at kredse om et nyt fysikum, fordi lokalerne var ved at blive for

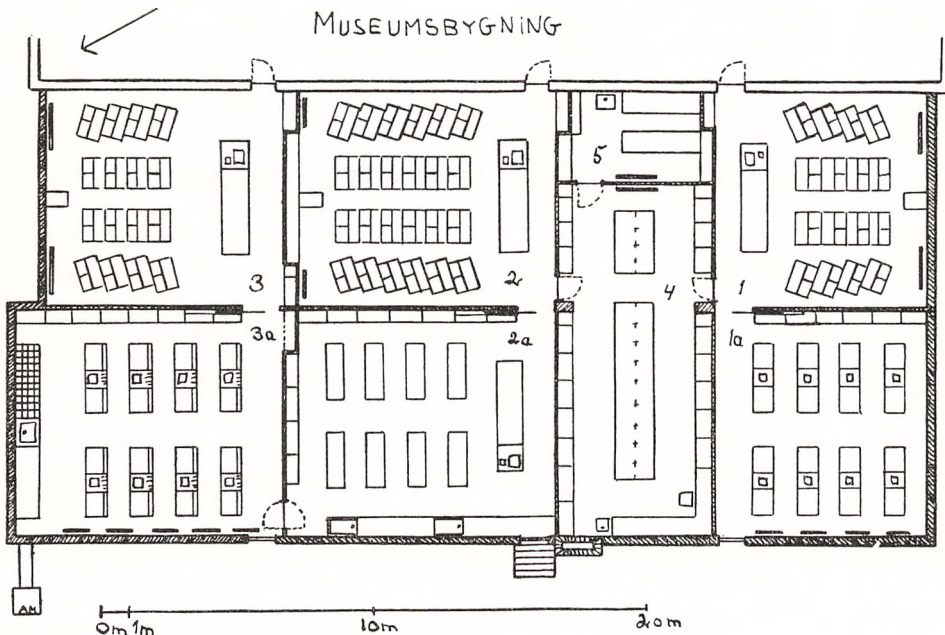
små og gammeldags. Jeg pressede ikke på for at få noget nyt, men det skadede jo ikke, at man begyndte at tænke over, hvordan man kunne ønske sig det. Da kaptajn Emil Lassen glædede os ved at skænke midlerne til en bygning med auditorier og laboratorier, og Knud Lindberg (23') skænkede de elektriske installationer og Knud Gottlieb (20') væg- og bordfliser og med Klaus Aarup ('51) som teknisk rådgiver, kom der rigtig gang i arbejdet for at få det bedst mulige ud af de smukke gaver og til gavn for kommende slægter.

»Hvad bestiller De, når de ingenting

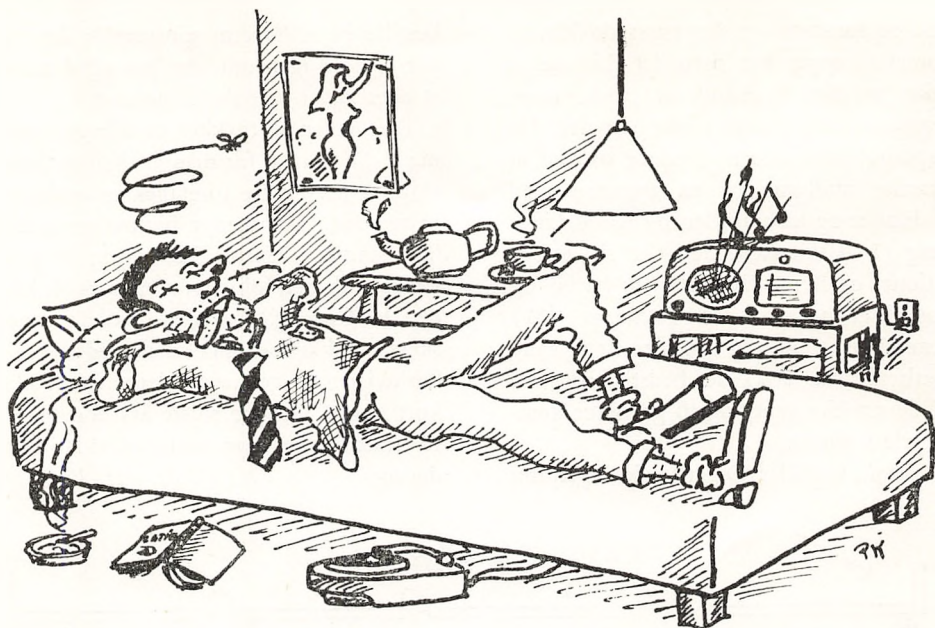
bestiller?» »Mårsomt spørgsmål; den tid har jeg aldrig kendt, der har altid været et eller andet, der skulle gøres.«

Lige inden vi trækker os tilbage, nævner B-M, at man for mange år siden foreslog, at der skulle foretages en undersøgelse over, hvor mange herlovianere, der har handlet i Herluf Trolles og Birgitte Gøjes ånd. Selvfølgelig, slutter B-M, kan den indflydelse, som disse ædle menneskers smukke eksempel har nedfældet i herlovianerne gennem tiderne, slet ikke kortlægges, men de sidste års donationer til skolen tæller dog med i en sådan vurdering.

A. M. H. B. H.

- 1 Mellemskolens fysik-auditorium.
- 1a Mellemskolens fysik-laboratorium
- 2 Gymnasiets fysik-auditorium.
- 2a Gymnasiets fysik-laboratorium.
- 3 Gymnasiets og mellemskolens kemi-auditorium.
- 3a Gymnasiets og mellemskolens kemi-laboratorium.
- 4 Fysisk samling.
- 5 Lokale til optiske forsøg.

En træt dipels meditationer ...

Han lagde sig på divanen; han var træt. Skoledagen havde været et mareridt for ham. Han tog sig til hovedet. Det værkede, som om en hel flok bitte små mænd sad derinde og hamrede løs på hans hjerneskal med bitte små hamre. Han kneb øjnene sammen i smerte, og hans ansigt lignede en lukket verden. Sådan lå han et stykke tid. Så slappede han af, og hans øjne søgte mod loftet, der koldt, hvidkalket og revnet stirrede ham i møde. Han tænkte sig, at revnerne deroppe forestillede små mænd, og i hans fantasi dannedes den ene figur efter den anden. Han lagde armene over kors og spændte musklerne; han frøs. Han rakte en arm ud og følte på varmeapparatet – – – det var koldt; han vidste det. Skolen plejede aldrig at fyre, før der havde været is på Stark første gang.

– – L . . . , sagde han, det forb – – – Han afbrød sig selv. Hvad var det dog, han sagde? Hvilket sprog! Han smilede – – – den slags kunne kun siges i tysk-timerne – – – og ikke af eleverne. Han trak benene op under sig, men lidt for hurtigt; der skete en eksplosion inde i hans hoved; han stønnede; det var som om en brintbombe var gået af derinde. Hvornår var det, han havde hørt om brintbomber sidst? Var det i engelsktimen? Det var vist noget om russere og amerikanere, noget om demokrater og republikanere; han kunne ikke huske det, han havde ikke fulgt med; politik interesserede ham ikke. Det var forkert, han vidste det godt, Heis havde jo så tit sagt det – – – men det interesserede ham nu ikke alligevel.

Sangtimen!! Han tog sig til hovedet. Det begyndte at værke igen ved mindet;

de små mænd tog fat, denne gang ikke med små hamre, men med forhamre. Hvordan var det dog muligt, at et flygel kunne larme så meget — — — eller var det nu flyglets skyld? Han tænkte på det runde, tilfreds smilende ansigt, der som en fuld-måne hang over de boksende hænder. Han tænkte på den fløjlsbløde ordstrøm, der monotont havde lullet den i forvejen sløve klasse helt til drømmeland. Hvor var det dog godt, at sangtimen stod sidst på skemaet — — — så havde man da en chance for at komme sig efter hovedpinen.

Han lukkede øjnene op og så op imod loftet igen. Det var, som om det højt oppe fra kom styrtende ned i hovedet på ham. Han lukkede øjnene et øjeblik og så op igen — — — loftet var, hvor det plejede at være. Hans hoved værkede. Han begyndte at slå hammerslagenes takt mod hjerneskallen med en pegefinger, og han bemærkede ærgerligt, at det også var i takt til musikken, der strømmede ud fra radioen. Forsigtigt stak han en fod ud og trykkede på afbryderknappen. Musikken døde hen. Stilheden ramte ham som et slag, men bedøvelsen varede kun et øjeblik. Lidt efter lidt dukkede støjen fra de andre humre op. Et sted nede i den anden ende af bygningen fremhulkedes en sentimental melodi. Han blev helt vemodigt stemt, var lige ved at få tårer i øjnene. Han måtte være meget træt. Han krummede sig fuldstændig sammen, og i nogle minutter lå han med lukkede øjne uden at tænke på noget. Så prøvede han at koncentrere sig igen. Der var så meget, han ikke forstod. — Hensigten med livet er lykke, tænkte han, det var vist en eller anden gammel gut, der havde sagt det. Var det Sokrates, han hed? — — Han mindedes oldbræktimen, den energiske time, hvor han ikke engang kunne få lov til at sove i fred og drømme om pigen; det var vel nok tider dengang, da oldbræk kun var et navn på skemaet. Men hvis nu Sokrates havde ret, blev man så lykkelig af at gå i skole? Han syntes det ikke.

Hvorfor skulle han for eksempel lære historie, eller i det mindste prøve på at lære det? Han kendte alle fraserne med at kende fortiden for at kunne forstå nutiden, men han kunne ikke se, at der lå noget bag dem. Han mindedes historietimen: — — og så sagde Bismarck da til zaren — — Peter, vil du så spytte det tyggummi ud — — altså så sagde zaren til — — — nej, så sagde Bismarck, at det kunne han ikke tillade sig, men zaren, den røv — — — Jørgen, hvis du absolut skal skrive kærestebreve i timen, må du pinedød vente til efter skoletid — — — . . . altså, men zaren, den røver, svarede, at det kunne han vel nok se, han kunne. — — — — Han smilede, hovedpinen var ved at fortage sig, han kunne mærke hammerslagene blive svagere og svagere, og han slappede af og lå fuldstændig stille nogle sekunder.

Nu ville han fløjte det hele en lang, kedelig symfoni. Han prøvede på at opbyde hele sin hjerne og tænke fornuftigt over tingene. — Det var *nu*, slaget skulle slås. Det var *nu*, der skulle arbejdes. Til sommer ville det være for sent. Han bed læberne sammen og rynkede brynene, så han på en gang fik et beslutsomt udseende. — Han ville arbejde, han ville slide, — — — men bare ikke i dette øjeblik. Han sukkede umærkeligt. — — — Så sov han.

F. O.

Fra en GL. HERLOVIANER

i 40° varme...

Med lektor Borelli-Møller som murbrækker møder en redaktør af »Diplen« næppe nogen uovervindelig hindring, når det drejer sig om at fremskaffe stof fra gamle herlovianere. På mindre end 2 min. var jeg telefonisk gjort ukampdygtig – et viljeløst offer for en gammel (i betydningen tidligere) hørers åndelige grusomhed, bundet til løftet om inden 6 dage at aflevere en artikel om mit virke som læge i det nordlige Nigeria, helt korrekt som lægemissionær ved et dansk missionshospital.

For ikke at virke tyngende seriøs i en ellers underholdende publikation som »Diplen«s julenummer skal jeg fra mine 6 år i Afrika fremdrage nogle mere muntre omend karakteristiske situationer.

En geografisk introduktion vil sikkert have sin værdi, da selv åndsveliten ved

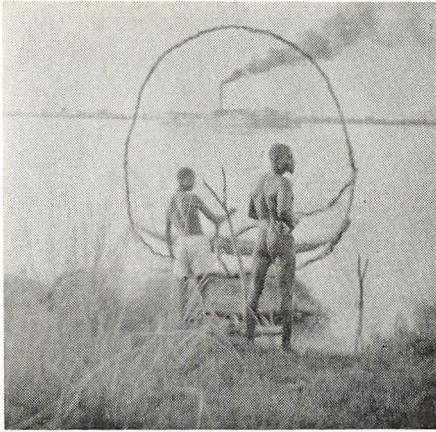
flere lejligheder ærligt har tilstået deres uvidenhed om Vestafrika.

Byen hedder Numan, men er med sine kun 7000 indbyggere sjældent angivet på atlasset. Dens omtrentlige beliggenhed svarer til sammenløbsstedet for floderne Benue og Gongola, syd for skæringspunktet mellem 10 gr. N. bredde og længdegraden gennem Roskilde – (i hvilken by ivoirigt grundlæggeren af hospitalet, dr. N. H. Brønnum idag bor). Vi har altså samme tid som hjemlandet og kan dagligt stille ind på Statsradiofoniens nyhedsudsendelser kl. 18.45 som vore landsmænd derhjemme.

Rent statistisk betjener hospitalets to tjenstgørende læger ca. 250.000 indbyggere hver i et område dobbelt så stort som Danmark (sammenlagt således $\frac{1}{3}$ af befolkningen i provinsen). Arbejdet må derfor have en karakter, der væsentligt adskiller sig fra vore hjemlige kollegers, dette så meget mere som sygdommens art er betinget af de tropiske forhold og for de flestes vedkommende derfor ukendte derhjemme.

Først og fremmest stilles man over for malariaen. Men også infektioner med spoleorme og hageorme, dysenteriske lidelser, svære øjenbetændelser, tropesår, bilharzia, årlige epidemier af smitsom hjernehindebetændelse, lokale udbrud af miltbrand og stivkrampe ses hyppigt. For-

uden malaria bør spedalskhed, tuberkulose og mangelsygdomme fremhæves særskilt.

Klientellet varierer fra lændeklædte jægere, fiskere og jorddykere til europæiserede, engelskkyndige, moderne nigerianere, men behandlingsmæssigt frembyder de de samme primitive problemer. (Den moderne afrikaner synes dog i ringere grad end sin »primitive« landsmand at kunne udholde smerte og er i mindre grad fatalistisk indstillet over for skæbnens tilskikkelser sygdomsmæssigt). Kun begrænset har den europæiserede nigerianer formået at leve op til hygiejnens krav, så bacillære og parasitære sygdomme træffes med næsten samme frekvens i disse to socialt så forskellige grupper.

De sortes stærke fællesskabsfølelse inden for familiens rammer sætter sit præg også på livet inden for hospitalet. Patienten ankommer aldrig alene, men ledsages af talrige medlemmer af slægten, ligesom gode venner følger med, og mange hold bærere er nødvendige for at transportere den syge fra en fjern landsby til hospitalet. Mens mere velstående ofte lejer en lastbil eller benytter sig af hest eller æsel, må småkårsfolk – om de ikke kan gå –

lade sig transportere på hjemmelavede bærer af grene og reb, eller man møder i nogle tilfælde den syge liggende i en liggestol, hvis fire ben hviler på hovedet af hver sin krushårede bærer.

Den øvrige del af optøget tælles sædvanligvis familiens kvinder med børn på ryggen og rejseudstyr på hovedet. Een går med en sæk korn, en anden med et bundt majskolber, en tredje med en høj stabel kalabasher, lerkrukker eller med et tungt bundt brænde. Høns eller ænder til variation i kosten er ligesom tørrede fisk stukket ind her og der, hvis de da ikke tilbringer turen hængende i et ben fra brændebundtet.

Patienterne spiser fra »eget køkken«. Både de og hospitalet er tilfredse med denne ordning. Det kan dog knibe med vor tålmodighed, når »udstyret« også omfatter større husdyr som ged, får eller æsel.

I tørtiden indrettes måtteskure – eet rum pr. seng – på en grund tæt ved det nye hospitalsterræn. Fællesskabet tvinger os dog til at se igennem fingre med, at de pårørende ved nattetide sniger sig ind på sygestuerne for at være nær ved deres syge slægtninge. I regntiden kan det under de voldsomme skybrud ikke påtales, at familien med dens jordiske ejendele stabler sig op omkring den syges leje og så om dagen. Her sættes dog grænsen. Kun på det gamle hospitalsområde tillades det at indrette ildsteder på gulvet i de gamle lerhytter, som stadig er i brug.

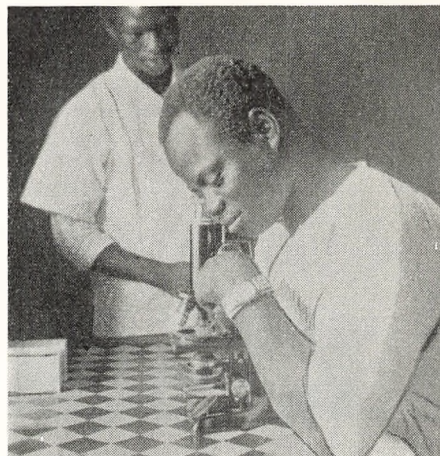
Også naboskabet med den nærliggende by sætter præg på hospitalets liv – og er en stadig kilde til irritation, rent hygiejnisk, eller rettere: rent uhygiejnisk. Græsset på de ikke bebyggede arealer er ligesom blomster og ungtræer på det anlagte terræn dagligt målet for omstrejfende køer, grise, får, geder, tamænder og æsler.

En uvejrsmat nedkom eet af disse husdyr, et får, med sit lam i hall'en til operationsafsnittet, hvor den havde søgt om ikke hjælp, så herberge. Ved en anden lejlighed udrugede en andemor med gennemført stædighed sine tolv æg i een af de gamle hytter, så man fristedes til at notere begivenheden i vedkommende patients journal.

Mens grise aflives uden pardon, indfanges andet levende med et stort net efter bedste gladiator-skik og overdrages de kommunale myndigheder, som efter loven sætter dyrene i detentionen og kun udleverer dem efter at have indkasseret klækkelige bøder. Virkningen af systemet kan dog diskuteres, da vi ved flere lejligheder har fanget også detentionslederens husdyr – for hvilke bøder næppe er blevet betalt.

Trods disse mange handicap gennemføres en god sygepleje. Om dagen holdes sygestuerne ryddet og rene, patienterne ligger veltilfredse i deres senge og får deres behandling, mens de pårørende som regel forgæves oplyses om den praktiske betydning af ordene: LOKACIN GAISUWA (tid-til-at-hilse = besøgstid), som er at læse på skilte ved hospitalets indkørseler. At man som regel tager den lige vej og skræer over plæner og blomsterbede, er en anden sag.

En stab på 20 elever – skolemæssigt uddannet som 3-4 ml.s elever, tager sig af de syge, dirigeret af sorte afdelingsnursen under en dansk oversygeplejerske. De har ved deres interesse for de syge og for arbejdet bidraget til hospitalets gode ry. Navnlige må fremhæves det usædvanlige, set med patientens øjne, at korrupsion er et ukendt begreb. Ingen syg trues med, »at narkose vil slå fejl«, om ikke plejeren modtager en pundnote før operationen. Ingen afkræves penge for at

komme til undersøgelse hos lægen. Medicinens kvalitet afhænger ikke af, hvor store summer, man formår at bestikke den sorte stab med.

Fra vort Elværk forsynes såvel røntgen- som operationsafsnit og poliklinik med strøm.

Hver onsdag tages ugens tuberkulose-suspekter til gennemlysning – en skare på ofte tæt ved de 50, og en opgave af et par timers varighed i et ilde ventileret, hurtigt 45 grader varmt lokale, så det kun kan udføres i næsten afklædt tilstand, da man jo ikke slipper for hverken blyforklæde eller blyhandsker. Et russisk dampbad må forekomme svalt sammenlignet med dette arbejde.

De kirurgiske opgaver er ofte store, men et fortrinligt instrumentarium har hidtil vist sig fuldt sufficient. Med indførelsen af blodtransfusioner og brugen af moderne blodsustitutter har det dog været muligt at yde effektiv hjælp selv til syge, der for blot 10 år siden havde været priggivet. I dag omfatter operationsprogrammet således ikke blot de trivielle tarm- og vandbrok, der vel kunne byde på artige overraskelser, men også øjen-

kirurgi, større tarmkirurgi og indgreb på urinvejene er mulige. Uden den tidligere chokfare kan i dag selv svære tilfælde af elefantsyge behandles forholdsvis sikkert, uanset disse indgreb kan vare 2-3 timer.

Den postoperative periode rummer sine oplevelser:

En kvinde, om morgenen opereret for en godt barnehovedstor vandsvulst i underlivet, stod få timer efter operationen ud af sengen, rullede sin bastmåtte ud på gulvet for at ligge der, da hun ikke følte sig tryk ved at ligge »oppe i luften« – i hospitalssengen.

Mere grelt virkede det, da en anden nyopereret kvinde på mandens bud tog ophold samme sted, da han ikke fandt nogen rimelig grund til, at hun nød godt af den behagelige hospitalsseng, som han selv havde udset sig til hvilested for natten. Stærkere kræfter hindrede ham dog i at gennemføre sit forehavende.

I talrige tilfælde har de syge først været behandlet i hjemmet efter traditionelle forskrifter, medicinsk som kirurgisk, dels med diverse planteafkog eller, for svulsters vedkommende, med dybe snit i huden evt. efterfulgt af blodudsugning gennem et kort horn, noget der er uhyre almindelig selv hos de mere uddannede sorte.

Mange bringes til åndens hytte, hvilket virker alt andet end beroligende på den syge, mens hospitalet i disse tilfælde kun søges som et »ultimum refugium«. Det skal dog noteres, at denne fremgangsmåde mere og mere hører til undtagelserne i de mere oplyste kredse af befolkningen.

Trods indlæggelse på hospitalet hænder det, at en handlekraftig bedstemor finder vor behandling for passiv og ved nattetide supplerer vore ordinationer med hjemmelavet medicin. En ung mand blev

således taget i behandling for en svær forgiftning men en indfødt medicin. Om natten fyldte familien ham med nye doser af giften, mens vi om dagen fik patienten overladt – et konkurrenceforhold, der dog endte med hans pinefulde død. Sagens rette sammenhæng afslørede først efter, at familien havde taget deres døde med sig.

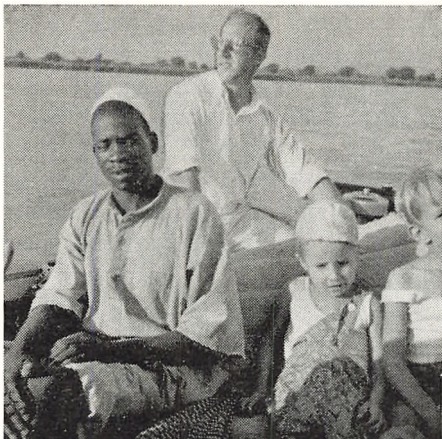
En 12-års knægt fik en dag »vasket sin mave« bag apoteket – på indfødt vis med et hult bambusrør i den bagre del, hvorigennem moderen indblæste en vælling, som hun med mellemrum fyldte munden med – iøvrigt med udmærket resultat, også på det billede, en kollega tog af begivenheden.

Injektioner værdsættes meget højt. »Alura« har i lange perioder været anset for al anden medicin overlegen. I dag har vore tuberkuløse dog indset, at også tabletter er »stærk medicin« og formår at udrette underværker.

Indførelsen af blodtransfusioner vakte stor opsigt og betragtes endnu af mange som den rene magi. Det er ofte vanskeligt at finde bloddonorer, og særlig svært, hvis patienten tilhører en anden stamme. Blandt de moderne afrikanere har den opfattelse bredt sig, at meget syge bør have blod, og undlader vi dette, fordi vi ikke anser det indiceret, beskyldes vi let for ikke at have ydet vort bedste.

Uden for Numan administreres en by for spedalske. En tilsvarende isolationsby findes længere mod syd, og endelig behandles vore 3000 spedalske også ved 12 med.-kir. poliklinikker, fordelt over hele provinsen, de sidste steder dog som ambulante patienter.

Fire gange om året inspiceres distrikterne. På vej dertil må vor 1/2 tons cit-car give plads til sorte, der finder lejligheden opportun til at besøge venner i det

fjerne – og på vejen hjem er passagererne patienter (med familie), hvis behandling ikke kan gennemføres uden daglig lægekontrol. Under besøgene inspiceres klinikbestyrerens arbejde, hans regnskabsbøger osv, ligesom man yder faglig hjælp og vejledning. I flere tilfælde har vi ude i distriktet (på klinikker eller i landsbyer) givet transfusioner til patienter, der ikke ville tåle transporten til hospitalet – og med succes.

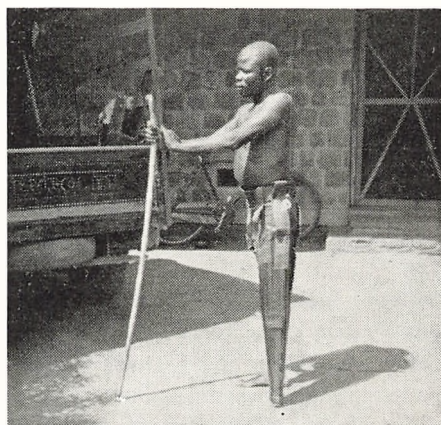
Kun sjældent foretages udkørsel i dagene efter regnskyl, da samtlige veje er bundløse og floderne er umulige at forcere, men i akutte situationer kan det blive nødvendigt at søge alvorligt syge bragt til behandling. Man lover da ikke at være hjemme til bestemt tid, og forsyner sig altid med mad og drikkevand til mindst eet døgn. Ingen undgår at »sidde fast« – men aldrig har det skortet på hjælpsomhed fra tilfældigt forbigående eller fra beboerne i nære landsbyer, omend vor betaling ikke altid kan blive fyrstelig. I seks år har jeg kun een gang måttet »lade vognen stå« og en sort uvejrsmat bede en tætboende europæer trække mig op af det mudderhul, hvor jeg uheldigvis var punkteret og sunket i

til akselen. (Bilmæssigt bliver man særdeles ærekær derude).

Ved siden af det rent lægelige arbejde stilles man overfor talrige særopgaver: administrative, bygningsmæssige og på anden måde tekniske. Et helt nyt felt meldte sig efter, at vi med held havde konstrueret et kunstigt ben til en patient, amputeret neden for knæet. Kun ved at love et lige så godt ben til senere syge, stående overfor samme invaliditet, har vi formået at få deres tilladelse til den forestående amputation. Ialt 10 kunstige ben er »gået ud fra hospitalet«, men på mindre end 1 måned er ingen proteser blevet til. En lykke er det, at i Afrika anses tålmodighed for verdens bedste medicin.

I et julenummer kan det næppe falde nogen for brystet, om jeg slutter med at understrege vort arbejdes kristne baggrund.

Den faglige indsats er ikke alene en for en kristen læge logisk konsekvens – at tjene med de talenter, man her i livet er betroet, de være sig store eller små – lægemission er tillige et håndgribeligt udtryk for den tro og det budskab, vi lægemissionærer i lighed og fællesskab med præster, lærere, sygeplejersker og

lægmænd bringer afrikanerne. Og vor indsats er blot en del af dansk lægemission – ialt 14 danske missionshospitaller yder deres hjælp og forkynder den kristne lære i Afrika og Asien.

Det kan kun med beklagelse konstateres, at blot et mindretal herhjemme er klar over denne indsats – og skulle jeg udtrykke et ønske, måtte det blive: at den danske offentlighed ville vie dansk lægemission samme interesse, som i dette efterår blev vor berømte kollega til del.

Kun ved øget støtte evner vi at forbedre vore hospitaler, og kun ved at yde en moderne og effektiv behandling kan vi give et sandt udtryk for dansk lægegering – og for den kristne tro, hvis højtid vi står overfor, ikke længe efter udgivelsen af »Diplen« *julenummer*.

Må jeg her bringe gamle og unge herloviaer mine bedste ønsker om en god og velsignet jul. *A. C. Faartoft.*

9 filmstjerner ud af 10 bruger Leux.

Den tiende vasker sig ikke (Hommelgård?)

*

Da Florentsen i foråret fik vogn, fejrede hr. Illum endnu en triumf. (Den mere kloge snyder den mindre kloge!!)

*

Forskellen på en stor og en lille pige er den, at de bliver pudret i hver sin ende.

*

Og så var der skandalen på nonneklostret: Abedissen fandt w. c.-brættet slået op.

*

Hvordan kan det være, at tomme Tønder buldrer mest????

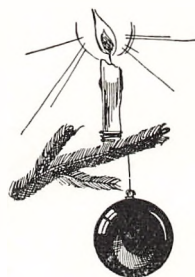
*

Jeg sidder og tænker på, om 6 på Sus kan blive til Sexus?

Announce:

FRIMURER SØGES
til husbyggeri.

E. S t æ h r.

Julens BØGER

- Jacob H.-P.: Demostenes, Cicero og mig selv (lærebog i retorik).
 Oldenburg 5.: Stedets skønheder.
 Knud V. Møller: Manden med den gyldne trompet (endnu kun på forsøgsstadiet).
 Holme og Busck: Lev stærkt — dø ung.
 Henry Andersen: Mine små venner. (Pressen skrev: lidt for selvsikker).
 M. Mogensen: Håndarbejde.
 M. Mengel: Kærlighed ved første akkord.
 Holger Knudsen: 1001 Nat (om at sove om dagen).
 M. Jensen: Hjul og Jensen: Matematik for begyndere.
 Ønen: A girl like Alice (frit efter Nevil Shute).
 Borelli Møller: Den gamle mand og arkitekten — (i hård Hemmingway-stil).
 Falkenberg: Når små børn leger (en rørende skildring af en naiv drengs leg).
 P. Rosting: Den store stifinder og andre indianerhistorier.
 M. Lundbæk: Indolente typer.
 Fru Schwarz: Baby Doll.
 Michael Juul: Intelligent tennis.
 Orkestret: De fortabte spillemænd eller landsbymusikanter.
 K. Lindholst: Om amøber og andre slimdyr.
 F. Konstantin P.: Giovannis værelse.
 Linde: Næsehorns liv og vaner (Forf. ved, hvad han skriver om).
 Skus: Troldmændenes landsby (Breve fra Mesteren).
 Mourier og Illum: To gæve gutters oplevelser.

SKOLEN

set fra en anden side ...

De første ord, der mødte os, da vi tropede op i et af klasseværelserne for at snakke lidt med en af skolens gæver, var udråbet: Ud!! hva' laver I her?? Timerne er forbi (det havde vi også fundet ud af), nu ska' jeg te' a' arbejde. – Vi trådte uvilkårligt et skridt tilbage af angst for, at en karklud skulle komme susende, og i ly af skolens massive pulte stak vi et parlamentærflag op i form af et hvidt lommetørklæde, og kom frem med vort ærinde. Hun forandrede straks sit fjendtlige væsen og kom smilende ned mod os, hvilket ikke just gjorde os bedre til mode. Efterhånden fandt vi dog ud af, at hun ikke havde onde hensigter, og krøb frem fra vort ubehagelige skjul og indledte forhandlingerne: »Et intervju med mig, siger I???«. Hun fik det samme mistroiske glimt i øjnene igen, og vi havde nær atter trukket os tilbage, men tog os dog gevaldigt sammen og forklarede hende, hvad det hele gik ud på. Og efter mange overtalelser lykkedes det at bringe følgende samtale igang:

Vi: – Hvad var Deres første indtryk af Herlufsholm?

Hun: – Jaaa ... indtryk å' indtryk, ded

er jo, som man ta'r ded, men jeg synes, ded lignede et musæum (??).

Vi: – Et musæum, kan De ikke forklare det lidt nærmere?

Hun: Ded var jo større forhold end som a' jeg ha'ed været vaant te', de hersens store bygninger skræmte een jo, og så var her jo så forfærdelig stille, for jeg skulle jo møde, før a' sommerferien sluttede, og man forestillede sig altså, ded synes jeg nuu engang, a' ded var et stort musæum med en hiel masse døde ting i, De forstår vel, hvad jeg mener, itte (???). Men selve stedet er jo døjlign, her er vel nok kjønt med alle de mange træer i skovene, ja, ded er jo en hiel park, som for eksempel ja, ... hvad ska' vi si'e, jo, Frederiksberg have, jo, forstår I, ded var dengang a' jeg tiente i staaden, – og så er der jo susåen, der idyllerisk snor sig mellem folk å' fæ, øh, ja, sådan under broerne og mellem markerne, joo, her er vel nok kjønt.

Vi: – Havde De hørt om skolen, før De kom hertil?

Hun (idet hun nøler): – Nææ ... ded ha'de jeg itte ... jo, jeg ha'de jo læst nogle historiebøger, som a' ded var, a' der var nogle drenge, der selv ha'de skrevet, De ved, sådan en, som man ser, itte?

Vi (let desorienterede): – Jo, sikkert, men De havde altså ikke hørt den omtalt før?

Hun: Næh, ded ha'de jeg itte – og idet hun ser vore forundrede og måske lidt fornærmede ansigter – I må jo huske på, a' vi, sådan De ved, itte har særlig møj forstand på den slags ting, vi har jo itte råd te a' sende vores børn på den slags skoler, og ... øh ... ja ...

Vi (pinligt berørt over det dumme spørgsmål): – Nej selvfølgelig ikke! Er det så rigtigt, at vi er snobbede?

Hun: – Jah, ded kan vist roligt siges, der er jo nogen som a' der er nogle store snobber, men der er jo også nogen, som a' der er flinke, så ded er jo itte de fleste af jer, der er nedladende over for os, nej, ded er jo kuns nogen få stykker – men der er no'et andet, som er møj værre, og ded er, a' I mener, a' ded er nedværdigende a' arbejde for føden, altså ded slags arbejde, som vi laver ...

Vi (højliggen forundret): – Kan De begrunde det lidt nærmere?

Hun: – Jo, for eksempel, når nuu vi står og vasker gullerne derovre på bøgningerne, så kommer I og jokker lige oven i 'ed, uden a' I ta'r ded mindste hensyn til os, og ded synes jeg altså, a' sådan kan man itte opføre sig, men mange af jer gør ded selvfølgelig heller itte ..

Vi (helt tilfredse med dette logiske bevis): – Nå, på den måde ... Men hvordan er vi egentlig at have med at gøre?

Hun: – I er nogle store svin allesammen, altså, de fleste er jo meget ordentlige, for ded er jo heller itte jer allesammen, a' der er nogle svin (???), men ærlig talt, I er nogle værre rodeho'der ... Når som nuu a' vi kommer op der, og så altså ska' te' a' gøre rent, så er ded jo mange gange, a' man si'er te' sig selv: Næ, ved du nu hva'. ded er nu for galt ..., og når vi så beklager os te' jer, så smiler I bare og trækker på skuldrene ..., jo, I er nogen værre lurendrejere ...

Vi (trækker på smilebåndet og vist nok også uvilkårligt på skuldrene): Og til slut, hvad mener De så om forholdet mellem os og skokserne?

Hun: – Øh ... (lidt forbløffet over dette sidespring) joo ... ded er jo svært at sige, hvemses fejl ded er ... nu vores filejsere, de synes såmænd I er meget flinke ... jeg tror nu, a' I og skokserne er lige gode om 'ed, I opfører jer stor-snudet overfor dem, fordi de itte har læst så meget som jer, og de ka' itte li' jer, fordi a' de synes nu, at I er rige folks dumme børn ... men hvodden vi skal klare ærterne, ded vé jeg itte!

Småbemærkninger hørt i timerne!

Gud hjælpe lærerne ... de trænger til det!
Rudyard Kipling.

*

I en fysiktime: ... I kan selv se, at gnisten er temmelig fed ...

*

I en latintime:

Hr. Illum: Sinus betyder altså bryst ...

En stemme i baggrunden: Betyder co-sinus så yver???

*

Heis: Kan du sige mig, hvad „why“ betyder?

Dipel: Hvorfor.

Heis: Fordi jeg vil vide det!

*

Inde hos I g.:

Hørerens: Lad nu være med at opføre jer som børn i I mellem eller II g. ...

*

I en svensktime:

Hr. Juel-Møller: Lad mig så høre et eksempel på stød, nej, ikke boksestød, og heller ikke elektriske stød, men ...

Fra den bagerste pult: ... Bøvs ...

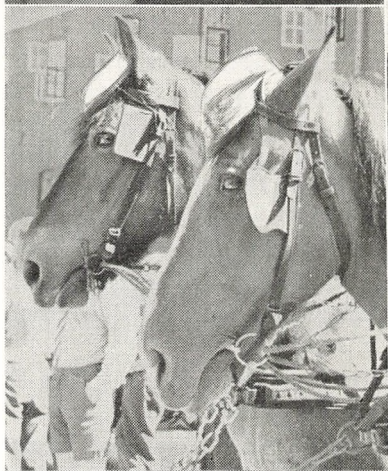
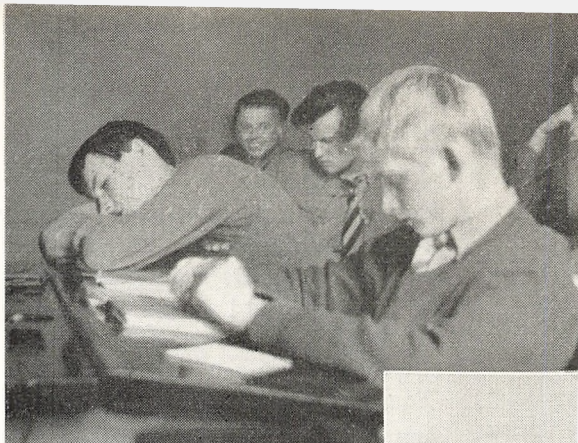
*

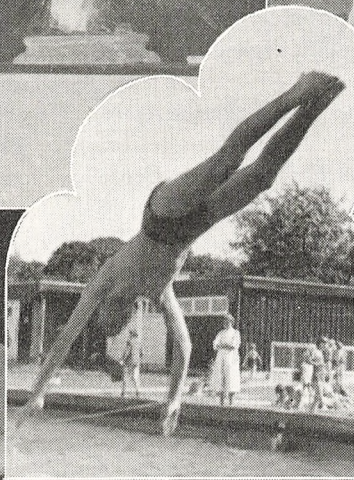
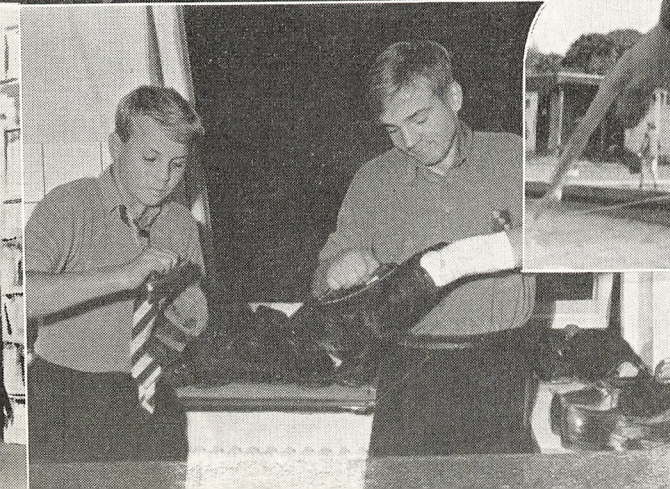
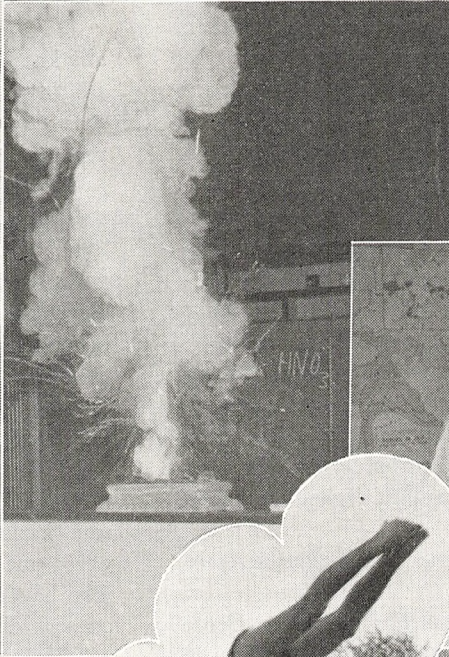
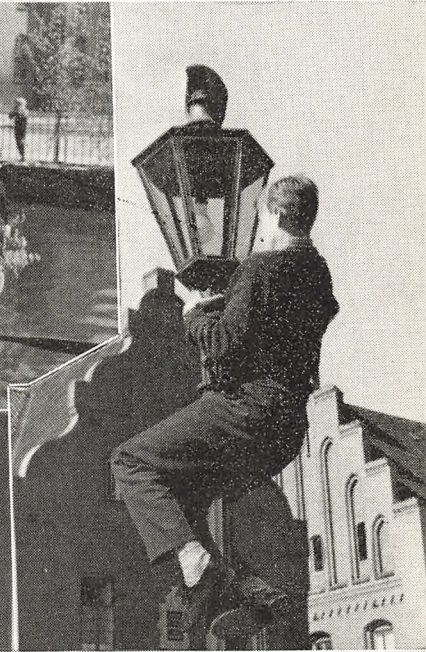
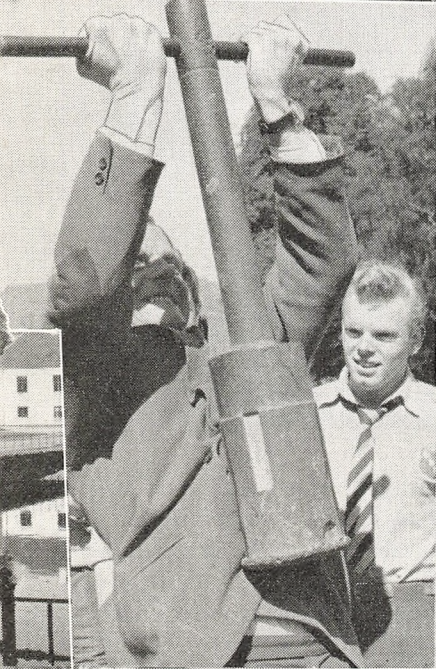
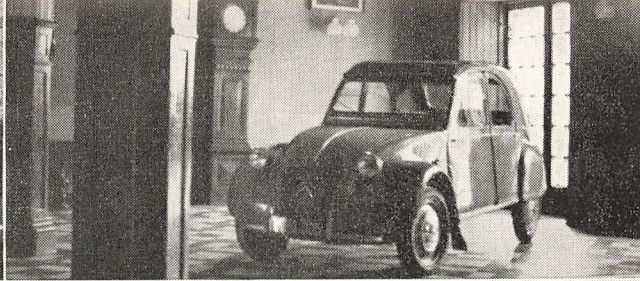
I en historietime:

Levinsen: ... og her har vi til sidst et selvportræt af ham selv, da! ...

SKOLENS DAGBOG

29. november 1958: Alle tiders skolekomedie.
30. november: Strandgård ved bordet: Billetter til Land og Folk (Krig og Fred) uddedes.
13. januar 1959: Heis om Trolleballet: „Man behøver ikke holde damen med begge hænder. Man behøver heller ikke prøve, om læbestift og pudder smitter af!!“
14. januar: Trollebal: Aldrig har så mange haft så få at takke for så lidt!
7. februar: Ungarsk kriminalfilm på lal (valgt af P. Langhorn.)
- 14.—15. februar: Nyborgtur!!!!!!
18. februar: Hr. Bennicke holder vusrazzia!!
11. marts: Hr. Leuchsenring fejrer kongens fødselsdag ved at hugge skolens æbler. Om aftenen taler (?) H. Kaufmann på festsalen.
12. marts: Hr. Illums kommentar til Kaufmanns foredrag: „Vi kan da være enige om, at han var rar“.
5. april: Sorøløb. — — Vore tapre drenge kæmpede forgæves.
29. april: Hr. Levinsen holder forårstale! (stålspringstangsstangsstangsstangen — dar).
4. juni: Strandgård efterlyser nøglen til Birgitte Gøye — — Vild jubel i tredie mellem??
7. juni: Der ringes til middagsbord kl. 12 — en trykfejl.
20. august: Skovturen: I Sct. Bendt Kirke, Ringsted. Hr. Levinsen: „... så stiger vi op til kalkmalerierne, dar!“ — Falkenberg II, rejser sig op.
- 22.—23. august: Skokseroptøjer — — — !!
26. september: 7'ende arbejder alene (nyt fysikum under opførelse).
30. september: Dickens-recitation på festsalen — — 7. M. havde kemi!!!
4. oktober: Gl. herloviærkamp — — de bedste vandt 2—1.
7. oktober: Gule ærter — —. Hr. Andersen udeblev dog!!!
14. oktober: Om aftenen: Vyr!!!
15. oktober: Til morgensang synges: Altid frejdig.
Det nye septictankanlæg synes ikke at virke tilfredsstillende — en mærkelig odeur breder sig over skolen.
16. oktober: Lagkagegutterne i 6. vinder finalen i five-a-side turneringen, anført af Flødeskums-Jacob.
26. oktober: Bambi klarede turen Kbh.—Herlufsholm på 2 timer 57 minutter (omstigning i Holme Olstrup).

10 år

SOM SOVESALSLÆRER

Efter i adskillige uger at have bedt hr. Degenkolw om et interview lykkedes det os til sidst at skaffe os adgang til »Juel-Møllers gamle hus« ude ved spladsen, hvor hr. Degenkolw nu residerer efter ti år som sovesalslærer for tredie og fjerde mellem. Hr. Degenkolw vil straks begynde at snakke om Monsunen, men vi afbryder ham ubarmhjertigt:

Fandt De, da De i '49 kom herved igen som hører, at skolen var den samme, som De havde forladt som dipel?

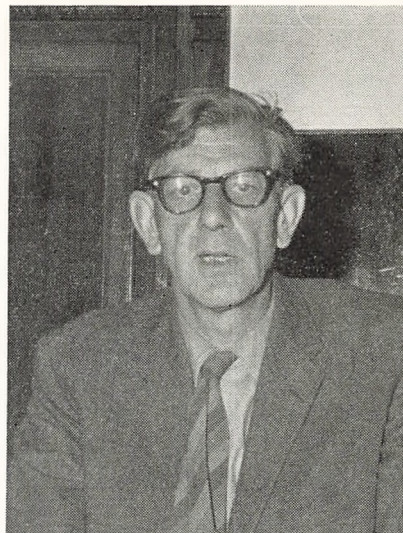
D.: Både ja og nej. I det ydre, humre og klasseværelser var skolen den samme, men diplene havde jo forandret sig. De virkede gladere og friere, mere tilfredse, end da jeg selv gik i skole. Det beror nok på, at forholdet mellem lærere og elever i almindelighed er blevet friere.

Vi: Blev De med det samme sovesals-hører?

D.: Ja, det var hos tredie og fjerde mellem. Sovesalen var på ca. 35. Den lå præcis, hvor den ligger nu.

Vi: Mener De så, at det havde betydning, at De selv havde boet på sovesal, da De nu blev sovesalshører?

D.: Ja, det mener jeg absolut. Jeg følte mig straks inde i rutinen og kendte

alle knebene. Det var ganske vist en forandring at se det hele fra sovesalslærers side, men den var ikke så stor som ventet.

Vi: Har De været sovesalslærer andre steder end for tredie og fjerde mellem?

D.: Nej, vi har ganske vist flyttet vores egen lejlighed, men vi er altid blevet hos tredie og fjerde mellem. Først boede vi i en lejlighed, der dannedes af en række humre på øverste gang. Siden overtog vi hr. Stæhrs lejlighed, som vi beholdt lige til i sommer.

Vi: Hvordan var humrene dengang?

D.: Ja, humrene de første år så jo ud som karlekamre på landet, når de er værst, med et flosset bræddegulv, som ikke havde set fernis i hele krigens tid, og som dipel havde prydet med initialer ved hjælp af glødende ildragere. Der var jo kakkelovne på den tid. Væggene var i en snavset, gråbrunlig kulør, fyldt af utallige sømhuller, og dækket af det, som Heis betegnede som »støvslugere«, d. v. s. tvivlsomme vægprydelser som tæpper o. l.

Vi: Skabte det ingen problemer, at humrene var opvarmet ved kakkellovne i stedet for centralvarme?

D.: Jo, der var mange problemer. Man skulle jo helst fyre således, at det var økonomisk og rimeligt. Der var visse diple, som yndede at fylde kakkellovnen om aftenen med en mængde brænde og skrue spjældet til i det fromme håb, at der skulle være lidt lunt næste morgen. Officielt var det ikke tilladt at lægge brænde på efter kl. 20,30. Brændet hentedede diplene selv nede i det, der i dag er bennisrum. Det må have været dengang, hr. Illum endnu var sovesalslærer.

Vi: Hvordan var det med hummerslaveri dengang?

D.: Hummerslaver fandtes, men fra skolens side var det forbudt. Men at man af og til traf en hummerslave med favnen fuld af brænde på vej op ad trappen, det kan jo ikke nægtes. I så tilfælde blev han beordret tilbage med sit brænde og fik besked om at holde sig borte. I helt gamle dage skulle der tilladelse til fra sovesalslæreren, for at mindre diple måtte opholde sig på de størres humre. Skolen var bange for, at de små skulle blive tyranniseret og misbrugt; det var jo ikke altid lige hyggeligt at være 1. mellem-hummerslave for tredje og fjerde mellem. En mildere form for hummerslaveri blev praktiseret af præfekterne, der som straf satte diple, der havde overtrådt reglementet, snakket på sovesalen eller andet, til at bære brænde for sig, og det vidste sovesalslæreren, men så igennem fingre med det.

Vi: Har diplene så forandret sig i Deres tid?

D.: Det tror jeg såmænd ikke. Den menneskelige natur forandrer sig vist ikke så hurtigt. Hvis jeg skal drage sammenligning med min egenskoletid, så

synes jeg, at forholdet mellem diplene indbyrdes er blevet meget bedre: omgangstonen er kammeratlig og fri, »Unge-tyranni« ser vi ikke noget til, og jeg tror heller ikke, at det finder sted. På den anden side er respekten for de større jo stadig bevaret. Vi ser jo, at 7. klasse og præfekterne udøver en god og opdragende indflydelse blandt de små.

Vi: Synes De, at det er bedre, at diplene sover på sovesale end på humrene?

D.: Ja, absolut. Humrene, i hvert fald hos de større, er jo frygtelig tilrøgede om aftenen, og det er ikke godt at lægge sig til at sove på et varmt og røgfyldt hummer. Da der er så mange, ville det være næsten uoverkommeligt at se efter, om der bliver ordentlig ventileret. Det ville også være et stort arbejde at kontrollere, om der var slukket på enkeltmandshumrene, og om der var ro efter sengetid. Jeg mener altså, at sovesal både disciplinært og sundhedsmæssigt er bedst.

Vi: Er der noget, der særlig har glædet Dem som sovesalslærer?

D.: Ja, jeg vil sige, at det har glædet mig, at diplene har befundet sig godt hos os; man har set gennem årene, at de er kommet til os, f. eks. om aftenen før konfirmationen, hvor vi plejede at samle dem til en kop te; ja, de har endog sommetider næsten »snydt« forældrene inde på Vinhuset for at komme op til os. Det tager jeg som et tegn på, at de har befundet sig godt, og vi har på den måde fået takken for det arbejde, vi har forsøgt at gøre.

Vi: Har det ikke været generende for Deres privatliv altid at have diplene så tæt ind på livet?

D.: Jo, det forstyrres jo til dels, men der er dog også ferier, og når diplene er gået i seng klokken halv ti, har man jo aftenen fri. (?!).

Vi: Føler De alligevel ikke et vist savn ved ikke at have en sovesal mere?

D.: Til at begynde med i hvert fald ikke. Jeg nyder stilheden og min have. Jeg har dog trods alt stadig diplene på begge sider af huset, til fodbold, tennis og atletik.

Men alting skal jo have sin ende; læren bliver jo ikke yngre, og diplene fortjener at få en ung lærer, som bedre kan lege (!!!) med dem og bedre kan hale ind på deres ideer. Derfor synes jeg, at man bør holde op i tide. Alt i alt er jeg tilfreds med min tid som sovesalslærer. Det har som alt andet arbejde bragt skuffelser, men også glæder. Det er vanskeligt allerede nu at se resultatet af sine anstrengelser, men det vil nok vise sig med tiden, når gamle diple søger hened. Man kan ikke vente, at børn skal have forståelse for ens arbejde; det må man vente med at høre om, til de er blevet modne.

Synonymer

Driv(er)hus: henvendelse til Lassengården.

Evhighed: historietime.

Normannerne: N. J.'s unger.

Søvnig: Spørg Knudsen.

Hører: strøget af censor.

Karakter: lille tegn, der viser, om man er fedtet og indsmigrende, og om man er dreng eller pige.

REGLEMENT

for HØRERE

ved Herlufsholm lærde skole

1.

Alle hørere skal møde rettidigt til og deltag aktivt i lovsang. Efternølere vil blive straffet med en times hjemsendelse.

2.

Når det ryler ud, skal høreren straks og uden videre opfordring begive sig til lærerværelset, hvor han har at holde sig *bele* frikvarteret. (Dette gælder i særlig grad inspektionen).

3.

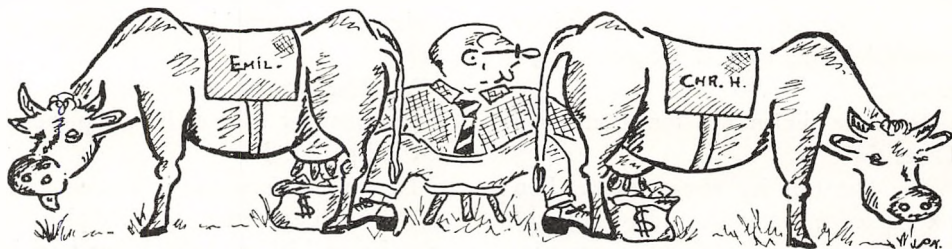
Hvis en klasse endnu 5 minutter efter timens begyndelse er uden hører, har denne forspildt sin ret til timen og må gå tur med eleverne.

4.

Høreren er ansvarlig for katederstolen, som bør holdes i ypperlig stand, så at ordensduksen kan sidde bekvemt i frikvarteret. Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens elever vil blive forlangt erstattet.

5.

Det henstilles, at høreren forsømmer så ofte som muligt, især på dage, hvor der skal afleveres hjemmeopgaver.

„AMERIKANSK MALKEKVÆG“

Jeg vil gå ud til havet ...

Jeg vil gå ud til havet,
møde bølger, som er tunge og grå,
mærke blæsten rive vildt i mit hår.

Langs stranden vil jeg gå,
hvor sandet fyger vildt afsted,
og ved min side skal du gå,
som ingenting ved og intet forstår.

Jeg vil vise dig sten, som er blå,
muslinger, mens sandet fyger
vildt omkring.

Du vil le,
fordi du ikke forstod,
fordi du nu kan se,
hvad jeg ville.

På molens sten i skumsprøjt
vil vi stå; du vil pege udad igen:
Hvad er det? Kan du se det?
Lige der, hvor skibet forsvandt.
Kan du se det? Hvad er det?
Jo, men det ved jeg ikke, min ven.

Videre udad stranden skal vi gå,
ud hvor gult græs står bart og stridt.
Der vil vi stå stille og se
over et blygråt hav.

Jeg vil knuge dig tæt,
mens blæsten tuder vildt,
gennem os brænder en ild,
der, når hvad den vil.
Vi vil kaste os ned,
mens sandet fyger vildt omkring,
og ligge lunt i fr e d.

Når dit lange lyse hår
flyver vildt uden sang,
og dine øjne stirrer op mod mig,
taler uden ord, –
musik uden lyd –
når vi hvirvles mod jord,
da vil du vide, hvad jeg ville.

Vi vil gå sammen langs stranden,
vi vil le,

når blæsten tuder vildt,
tænke de samme tanker,
når vi møder døden uden lyd,
mens sandet fyger vildt omkring.

Vi er unge, du og jeg,
uden sorg eller død,
vi er små – vi, som
vokser op i livets store leg.
Vi vil føle, hvad der er

bag de tunge skyer,
bag hvidgrå sletter mod en stærkgul sol,
fornemme evighedens dybe lange suk.

Vi vil skræmmes, når vi ser,
hvad døden er,

den bugger ned blandt os,
slynger stumt en krop imod en mur,
vi vil kende det, som sker,
uden at døden står på l u r.

Vi lever og vi dør,
når vi skal,
men aldrig før!

A. K.

Til bal i Nyborg

Da VII. sidste år modtog en invitation til bal på pigekostskolen i Nyborg, var harmen stor blandt diplene i VI. og V. Før i tiden havde det jo været sådan, at et vist antal dipole fra VII., VI. og V. kom over til ballet. Da det nu var blevet bestemt, at kun VII. skulle derover, var skuffelsen jo stor, men på en eller anden måde lykkedes det for to af os i VI. at komme med. Vi to heldige asner var lykkelige, vore kammerater grønne af misundelse.

En kold og blæsende forårsdag tog vi afsted med bus til Korsør, hvor vi kom til at vente på færgen en times tid. Nogle af os »hyggede« sig med et spil kort, medens andre gik ud for at se på byens seværdigheder. Vi kom dog ikke længere end til den lokale pølsevogn, hvor der snart dannedes en sluttet kreds, der roterede foran pølsemanden. Han vil sikkert aldrig komme til at tjene så meget på så kort tid igen.

Endelig kom færgen, og vi styrtede med det samme ned i restaurationen, hvor vi tog fat på frk. Jensens madpakker og andre sager. Ligesom vi var kommet godt igang, begyndte der at strømme soranere ind: 17 mand. Vi skulede lidt til hinanden, men det kom ikke til direkte aggressive handlinger.

I Nyborg – humøret var allerede højt oppe – blev vi i busser kørt til kostskolen, hvor vi pludselig fandt os omringet af kvindelige væsner, der tog os omhyggeligt i øjesyn. Det var en lidt uvant fornemmelse, det plejer jo ellers at være omvendt. Efter at vi havde fået tildelt vore »værtinder«, fik vi lige tid til at trække i galla, før vi skulle videre. Vi boede tre mand på et hummer, der var lidt større end Lassengårdens, men meget lærkere: teaktræ over det hele, også møblerne. Man kunne tydeligt mærke, at man var på en pigekostskole: alt var så rent og ordentligt, det gjorde een faktisk lidt uhyggelig til mode.

Nå, men efter vi havde klædt os om, blev vi kørt hen til det sted, hvor ballet skulle foregå. Først skulle vi se Nyborg Gymnasiums skolekomedie. Den var lang, og det var varmt, og bænkene, vi sad på, var hårde. Men stemningen var ikke desto mindre stadig høj. Efter komedien begyndte selve ballet, hvor vi som sædvanlig overgik soranerne i lancier og meget andet. Ved siden af den store balsal var der nogle mindre sale, hvor man kunne sidde og snakke hyggeligt.

Da ballet holdt op ved 1-tiden, gik vi »hjem« på kostskolen og fortsatte efter at være blevet styrkede med smørrebrød og en øl (!). (Var det ikke noget, Rektor?)

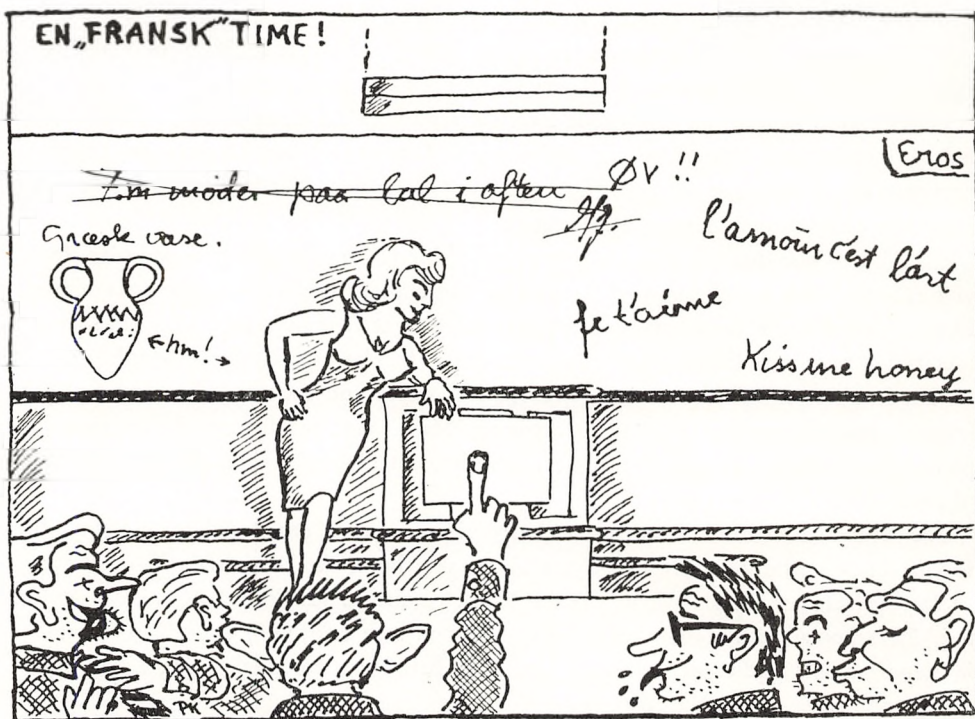
Skolen var helt nybygget og meget lækkert indrettet med bl. a. en stor spisesal og en dejlig dagligstue med »grøn« og åben pejs. Men det er jo altså også en pigeskole.

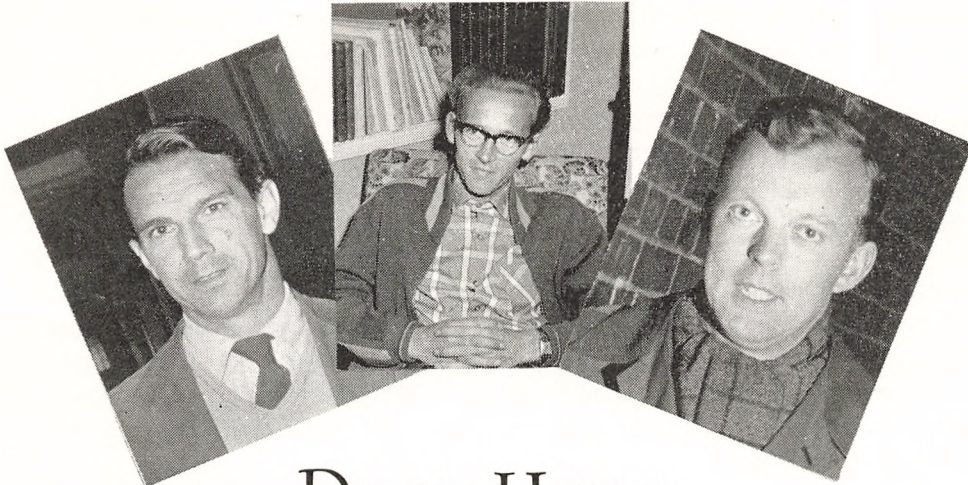
Ved 3-tiden sluttede ballet, og efterhånden kom vi i seng. Vi var som tidligere omtalt tre mand på hvert hummer, men da der kun var én sovesofa, som den stærkeste straks erklærede sig berettiget til, kom de to andre til at sove på madrasser på gulvet. Det gik også udmærket, og lidt efter lidt faldt der ro over de fleste. Morgenbordet den følgende dag var klokken halv ti. Et kvarter i ti viste sig den første herloviaaner med et forvildet og søvndrunkent udtryk i ansigtet, forgæves spejdende efter sine kammerater. Søndag formiddag tog man den altså med ro, men henad eftermiddagen begyndte folk at live op igen.

Vi skulle tilbage med en færge ved fire-tiden, og til sidst var vi alle ombord. Af de sytten soranere kunne vi kun få øje på fire lidt udviskede figurer. Da vi sent omsider kom hjem, var vi ret matte, men stemningen var lige så god, som den havde været under hele turen.

Vi to fra VI. takker hermed VII. og Nyborg pigekostskole for en uforglemmelig week-end.

P. T.

De nye Hørere

H. V. Andersen: Levnet og meninger

»... votre franzos dramatische dynamistique cynisti – – stique – – tique!«

Åndsproduktet Henry Viktor udklækkedes i Vejle, tog studentereksamen samme sted og kastede sig siden over litterære studier i engelsk (and) i fransk i Århus. Var jo krigsstudent ligesom så mange andre og blev herved tvunget til »en unormal tidlig stillingtagen«. Og en karrig tilværelse blandt tidens unge forfattere bød på åndelig ekspansion (måske også sjælelig). Med individualistiske, flagrende lokker, tillige med en moustaaache, begrov Henry Viktor sig i musik og studenterscenens skuespilkunst (i nært samarbejde med Guf!) I årene omkring 46–47 drog dette lovende, unge menneske til vinens land, Frankrig, og for fuldt og helt at hellige sig studierne skyede han i første instans det forjættende Paris og valgte skæbnesvangert Dijon med sin hensættende kogekunst og Nicole – – Andersen.

(Fru Henry Viktor vikarierer for tiden på Herlufsholm lærde skole, hvor hun har konstateret: »nogen uopmærksomhed!«)

Her indskyder fru Henry Viktor: »Dengang«, med et overbærende, amourøst smil til sin mage, »en rigtig bohême med forfærdelig langt hår«.

Men Paris drog ham uimodståeligt.

Legatåret udløbet, studierne kalder nu i Danmark, hvor fransk er blevet »hovedfaget«.

Ak, tilbage til Århus, men, forlystelser? Et bredt grin: »Ja, naturligvis!« – – studiet varede otte år – –.

I 51–52 vover dette energiske og målbevidste åndsprodukt af »Vort modersmål er dejligt« sig over på den anden side af »dammen«: »Ved det kosmopolitiske Columbia-universitet, der ved sin størrelse byder på den store alsidighed, studerede jeg dramatik. Jeg havde en del omgang med negre, idet jeg prøvede at sætte mig ind i det velkendte

Han er en stor klaverboksér!

forhold, der eksisterer mellem de hvide og de farvede, men som tilsyneladende her var af ringe betydning. Som den næsten eneste hvide fik jeg lejlighed til at trænge ind i Harlems mystik. Det var især negrenes sociale og religiøse adfærd, for ikke at tale om musikken, der interesserede mig, jeg så at sige vadede rundt de steder, hvor kun musikken dyrkedes og ikke drik m. m. Endvidere var jeg så heldig på båden over at komme i forbindelse med folk, der havde fodfæste inden for teaterverdenen. Via dem erhvervede jeg utallige fribilletter til dramaer på Broadway. O'Neill var en af de favoriserede. En rundtur gennem Staterne foretog jeg naturligvis også. Sammen med en studiekammerat anskaffede jeg mig en gammel Chrysler i Øststaterne. Den tjente os, og vi tjente på den, idet vi solgte den med 25 dollars fortjeneste. Ja, Staterne var ganske vist »et fornøjeligt Zoologisk Have«, men *behovet* for Europa var vokset enormt, især vel for Frankrig.«

Efter » Sturm und dranker « perioden tæmmedes Henry Viktors viltre hårpragt af den førortalte N'ecole, og timelærer Andersen ansattes ved Tønder Statsgymnasium. Efter 6 års arbejde for staten tog han den beslutning, der førte ham hertil. »Ja, som de bittert siger i Tønder, Herlufsholm er en filial af Tønder«.

Nå, det var altså en smule biografi ind til dette skoleår, men hvad med lidt udtalelser om vor kære skole med inventar? »Ja, her må du passe på, for, som man siger i retssalen, alt bruges imod dig«. Det var igen fru Andersen, der brød ind med en advarsel.

Som yngre hører er De vel kommet herover med visse illusioner. De er måske blevet skuffet? – et realistisk smil – Og så håber vi ellers, at De har noget smukt at sige om diplene.

»Tjaa«, gnider sig i hænderne, »nævnes kan på eftermiddagslalen, der jo byder på en udmærket chance for koncentreret arbejde, en god disciplin, bortset fra små og slående eksempler. I timerne viser diplene imidlertid en større lyst og evne til diskussion, som kun tangerer faget.«

»Hov, dér var De inde på en tiltalende tankegang: De fremhæver altså os?«

»Ja, i Tønder er gemytterne måske lidt tungere, men vi kan jo formulere det således: dér kunne jeg vel hale tre franske ord ud af en elev, mens her 5–10 sætninger – grammatisk letsindige.«

»Åh – – h, ja, tys tys!«

»Jeg aner i forbindelse med karaktergivningen en primitiv retfærdighedssans blandt diplene, der ikke ret fatter glæden ved personligt arbejde og udbytte.«

Her henlever således hr. Andersen sine dage som en hyggelig, skikkelig og fløjlsklædt familiefader, mens man nu og da i skoletimerne kan registrere hans dulgte lidenskaber.

Fri os, Gud, for de(n) vilde Norman(ner)

Efter at have styrtet rundt på hele Lassengården med »Vyr« faldt hr. Bjarne Norman Jørgensen endelig til ro i sin store skrivebordsstol, fik piben tændt, og så fyrede vi løs:

»Nå, hr. Jørgensen, hvor har De så trådt Deres barnesutter?«

»Jeg er født i Struer i '26, og i '45 blev jeg så sproglig student fra Struer Statsgymnasium.« (Kvotienten tør vi ikke nævne).

»Har De nogle minder fra den gang, De gik med korte bukser?« – »Næh, ikke noget særligt; desuden går jeg stadig i korte bukser ... Hvorfor jeg blev lærer? ... Ja, det er svært at svare på; det kan i hvert fald ikke have været det økonomiske, det er nok snarere lysten til at omgås unge mennesker, der har drevet mig til det. Jeg er kommet til Herlufsholm, fordi jeg mener, at kontakten mellem lærere og elever er utilstrækkelig ved dagskolerne, og desuden har jeg snakket med hr. Levinsen ved finalestævnerne om stedet her, og så kom lysten.«

»Hvor har De været før?« – »Jeg underviste i studietiden på politiskolen i København, medens jeg boede på Regensen. At bo dér, det var en oplevelse. Vi havde dejlige eenmandsværelser og skulle være hjemme kl. 24 ... hvis vi ikke nåede det, så hoppede vi bare ind gennem vinduet.«

»Ville De sende Deres egne børn på kostskole?« – »Det er et svært spørgsmål at svare på, men det tror jeg nu ikke, jeg ville. Derimod ville jeg meget gerne selv have gået på kostskole.« – »Hvad får De Deres fritid til at gå med?« – »Det var et spørgsmål, der er meget let at svare på. Der er altid nok at bestille som sovesalslærer; om ikke andet, så kan man jo forberede sig til sine timer, men det bliver der aldrig tid til. Jeg har ingen hobbies udover skole og familie, men det udfylder mine behov, som det hedder i den moderne psykologi.«

»Husker De noget særligt fra Deres grønne ungdom?« – »Jeg bestilte ikke andet end at spille fodbold. Selvfølgelig var jeg på skoleholdet. Jeg startede som innerwing, men så gik mit knæ i stykker, og jeg havnede i mål. (Jeg slap forresten for at blive soldat på den konto). Jeg var med på Regensens hold, da vi bankede Studentergården 2-0, og dengang vi bankede ...« Vi bryder ind for ikke at komme for langt ud. (Hr. Normans hold fik engang tærsk af Thisted 1-9, ifølge pålidelig kilde).

»Hvad mener De så om eleverne her på stedet?« – »Ja, hvad skal jeg mene? Skal I roses eller dadles? Jeg mener, det er nok, når jeg siger, at jeg kan lide at være her.«

»Synes De, vi er dovne?« – »NEJ, ikke spor mere dovne end alle andre, *det er bare en gammel skrøne (!!!!!)*«

»Er der bestemte principper, De ønsker at gå frem efter hernede?« – »Jah ... næh ... det ved jeg ikke ... næh, det er der ikke. De store idealer og principper kommer man ikke langt med. Bare I kunne lære at more jer over spillet på sportspladsen i stedet for over de andres fejl, så var der meget nået. Desuden bander I som en flok ...« – »Hov«, vi skynder os at komme med næste spørgsmål: »Hvad mener De om Brigitte Bardot?« – »Hva'be'har?? ... Jeg kender intet til det kvindemenneske, havde I sagt Nina, så havde jeg vidst lidt mere (4 plader, 200 billeder m. m.) Jeg foretrækker nu Beethoven og Armstrong.«

»Blandet skole eller ej?« – »Jeg har ikke savnet piger hernede endnu. For fjorten dage siden spurgte min kone mig, om jeg ikke savnede pigerne, men det har jeg faktisk ikke tænkt paa. Og saa er det godt, I har uniform, det var ualmindelig rædselsfuldt at se paa eleverne i Haslev.«

»Næstved, by day and night??« – »Næstved kender jeg ikke noget til. Jeg har ganske vist en onkel derinde, men det er ikke noget at prale af. Forresten er jeg ikke derinde efter mørkets frembrud. Der er rædselsfuldt at køre bil. (Hr. Jørgensen har en capri-blå folkevogn).

»Til slut vil vi tillade os at spørge, om De har noget bestemt mål her i livet?« – »Åh, det tror jeg ikke, jeg vil udtale mig om; så tror folk bare, at man er en fladpandet idealist ... men jeg tror, at den største lykke opnås ved at glæde andre.«

Efter at have konstateret, at glorien stadig strålede, forlod hr. Norman os.

Hr. Helge Lykke Schwarz

Efter at vi var blevet trakteret med den traditionelle kop the, prøvede vi at få den mest nybagte af vore nye hørere til at fortælle lidt om sig selv, sit syn på kostskoleliv i almindelighed og Herlufsholm i særdeleshed.

»Jeg stammer fra Sønderborg og blev student fra statsskolen dér i '50 (sproglig), hvorefter jeg studerede i hovedstaden. Efter studietiden spirede jeg et halvt års tid på Sct. Hans, undskyld, Sct. Jørgens gymnasium, og havnede så som vikar på Comtesse Moltkes pigeskole. Kun piger, kun lærerinder!!! Der blev skudt livligt til een fra morgen til aften (minderne overvælder hr. Schwarz, hans øjne bliver helt blanke) ... ja, ja ... pigerne var meget flittigere end herlovianere« ... Hr. Schwarz fabler videre om alle sine oplevelser på pigeskolen, indtil vi endelig i en lille pause i den rivende ordstrøm kan stikke et spørgsmål ind. »Hvorfor jeg blev lærer?? Jaa, det er jo det sædvanlige spørgsmål, og mit svar er vel som de fleste andre læreres: fordi det altid har interesseret mig at have med mennesker at gøre, især de unge. På en kostskole kommer man jo også meget tættere ind på livet af eleverne end på en dagskole ... Men jeg tror nu ikke, at jeg ville sende mine egne børn på kostskole, selvom jeg synes, at det er uhyre sundt for drengene at komme hjemmefra og på den måde blive mere selvstændige ... på den anden side får de jo ikke en så individuel opdragelse, som hvis de boede hjemme. – »Hvad synes De om diplene?« – »De er meget normale, når man tager i betragtning, at det drejer sig om kostskoledrenge. Man kan vist godt påstå, at I ikke bestiller så meget, som I burde, uden at fornærme nogen ...« »Vi er altså sløve og dovne?« »Ikke sløve, men ... I en blandet skole er eleverne meget flittigere, det må være pigerne, der har en god indflydelse ... men det går jo ikke på en kostskole.« – »Er der nogen reformer, De kunne tænke Dem at indføre?« – »En yngre hører bør holde sig passiv, indtil han har dannet sig et indtryk af stedet og dets traditioner. Man kan sagtens rive ned, det er bare spørgsmålet, om man kan bygge noget bedre op i stedet for.« – »Hvad foretager De Dem i Deres fritid?« – »Jeg holder af at læse, især biografier og skuespil, af klassisk musik (det er endnu ikke lykkedes mig at sætte mig ind i jazzens mysterier), og af at gå ture i den smukke natur. Jeg befinder mig strålende hernede, og hvis jeg bliver, bliver jeg her i mange år.« – »Hvad mener De om B. B.?« – »?? ... Billedbladet?« – »Neej, Brigitte Bardot, naturligvis.« – »Jah ... joh ... øh – (Hr. Schwarz ser

forsigtigt over på sin kone), hende kan man jo ikke blive fri for ... der er så mange af hendes slags ...« (Fru Schwarz prøver at kikke i vore notater). – »Savner De ikke København, eller De har måske allerede kastet Dem ud i Næstveds vilde nattelev?« – »Næh, det kender jeg ikke noget til. Eksisterer der sådan noget?« – »Men dengang, De var ung ...« – »VAR ung??? Mig bekendt er jeg endnu en yngre herre, fordi en ung herre som regel er yngre end en yngre herre, da en yngre herre ikke er ældre, end en ung herre var, da han var yngre ...« – Fru Schwarz: »En ældre herre er jo ikke så gammel som en gammel herre var, da han var yngre end den ældre herre ...«

For ikke at blive vidner til et ægteskabeligt skænderi lister vi lydløst ud.

VERDEN

– set med dipeløjne...

MAROKKO

Der er allerede berettet en anseelig del i aviser, tidsskrifter o. l. om forholdene i Nordafrika, som regel mest om Algier, der paa grund af årelange, åbenlyse fjendtligheder mellem Frankrig og det nationalistiske oprørsparti har været af brændende aktualitet, men også nabolandet, det forhenværende franske protektorat Marokko, hvor jeg er født og har tilbragt min barndom, har længe været i søgelyset i anledning af de store politiske omvæltninger og deraf følgende blodige uroligheder, landet har gennemgået.

Min barndoms Marokko var et land i rivende udvikling; paa alle områder domineret af Frankrigs dynamiske indsats og præget af dets kultur og måde at leve på; damerne var meget elegante og den selskabelige omgang dyr og raffineret, bilerne af kostbare mærker, privatflyvemaskiner ingen sjældenhed og livet i det hele taget let at leve i det solrige, behagelige klima.

Frankrig overtog i begyndelsen af århundredet et Marokko, der var et rent middelalderland uden samfærdselsveje og -midler, og som blev regeret af en despotisk sultan og en besiddende overklasse, der i forening levede højt på den øvrige befolknings bekostning.

Under protektoratet skabtes det tidssvarende Marokko, og den

navnkundige marskal Lyauty udrettede mirakler ved på relativt få år at gøre landet til en moderne stat. Men som overalt i verden havde vi også i Marokko problemer med nationalistiske elementer, som fra første færd, inspireret af politiske rørelser i Den nære Orients arabiske lande, ønskede at frigøre sig for det franske overherredømme.

I barndomsårene i Marokko følte vi dog intet til den ulmende uro, der var årsag til de dramatiske begivenheder i årene 1953-56, hvor nationalisternes terrorbander bekrigede Frankrig og deres egne franskvenlige, ortodokse landsmænd og var skyld i, at myrderier, bombeattentater, brandstiftelser o. s. v. kom til at høre til dagens orden.

I 1956 gav Frankrig op over for det pres af sabotage og blodigheder, som ødelagde landets økonomi og gjorde livet uudholdeligt, og overlod landet til den nationalistvenlige sultan, Mohammed V, og det oprørske parti.

I år i sommerferien var jeg i Marokko efter nogle års fravær, og det var slående at konstatere, hvor meget der var forandret fra før.

På gaderne, hvor tidligere de elegante franskmænd dominerede, havde nu den mørklødede hudfrave og det sorte, krusede hår overtaget; i den europæiske bydel færdedes en marokkansk ungdom, som man aldrig så tidligere og som for største-partens vedkommende var iført europæisk antræk – ikke altid med lige stort held forresten, idet kvinderne har meget vanskeligt ved at gå på de høje hæle efter tilvænningen til de flade tøfler, og jakke og benklæder simpelthen misklæder de marokkanske mænd.

Tilsyneladende fejrer visse elementer blandt marokkanerne den opnåede uafhængighed ved at lade hånt om alle de færdselsregler, franskmændene havde indprentet dem: Man kører venstre om i rundkørslerne, modsat i ensrettede gader, og cyklister kører og trækker på fortovene med den største ugenærthed, ligesom mange biler har bremses og lygter i aldeles uforsvarlig forfatning.

Jeg fik et tydeligt indtryk af, at mange endnu ikke havde forstået, at frihed og uafhængighed giver ansvar og forpligtelser, men hos mine jævnaldrende marokkanske bekendte mødte jeg en udpræget national bevidsthed, en iver og optimisme m. h. t. Marokkos fremtid under det nye styre, der gør sig store anstrengelser for at leve op til opgaven og allerede har nået fantastiske resultater på de sociale områder efter parolen: den lille mand har også ret!

Trods forandringerne og en vis mangel på diciplin hos de store massers ungdom, synes den største del af befolkningen aldeles upåvirket af begivenhederne, som altid har præget marokkanerne – kvinderne bærer for størstedelens vedkommende stadigvæk det traditionelle slør og intet er forandret i livsvaner og anskuelser.

Marokko er et vidunderligt land, turismæssigt set.

En rig, storslået og afvekslende natur og middelalderprægede, mystiske byer frembyder gode muligheder for interessante oplevelser.

Den gamle universitetsby og kulturhøjborg Fes ligger endnu ganske uberørt fra

middelalderens dage og oasebyen Marrakech ved Atlaskædens fod, hvor alle Marokkos folkeracer mødes på den berømte markedsplads Djema el Fna, er et søgt mondænt vinterkursted på grund af sit solrige, tørre klima. Langs kysten ligger en perlerad af dekorative havnebyer, hvor man endnu finder bygværker fra år 1500, da portugiserne havde etableret handelspladser paa atlantehavskysten.

Den store charme ved livet i Marokko er bl. a., at man kan bade og stå på vand-ski ved kysten i over 25 graders varme og derefter på ganske få timer stå på ski i det skønneste snelandskab i Højatlas, ligesom der er gode betingelser for jagt og fiskeri.

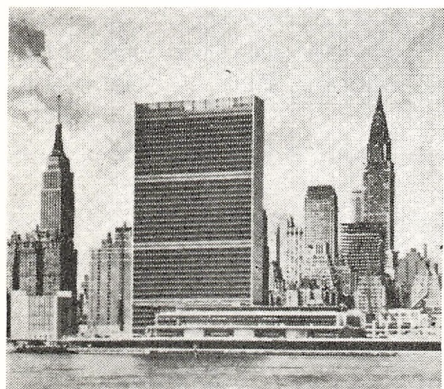
I højlandet jages vildsvin, bjergfår, los og endog pantere, og undervandsfiskeriet dyrkes med iver af de mange sportsfiskere, der bringer mange sjældne, smukke fisk op til havets overflade.

Men trods de mange behagelige sider ved livet i dette solland har den opvoksende europæiske ungdom dernede dårlige vilkår – vi var 23 nationer repræsenteret i den skole, jeg gik i til mit fjortende år, og det giver en mangel på det kammeratskab og sammenhold, der sætter livet mellem kammeraterne på Herlufsholm i relief og sætter én i taknemmelighedsgæld til den gamle skole og dens lærdom om dansk kultur og sindelag.

H.N.

USA

Frihedsgudinden står ensom og støt, når man sejler ind i New York, Amerikas største by. Amerika, frihedens land, alverdens smeltedigel. Der lever folk fra alle lande, de er kommet fra forskellige trossamfund, under forskellige forudsætninger og har skabt et land og en stormagt. De er i besiddelse af en fremragende industri og en dygtig arbejdende videnskab. Levestandarden er så høj, at den ikke overgås af nogen anden stat. Der er skabt et folk med store midler og med store problemer.

Vi er to, som har haft lejlighed til at komme ind i Amerikas sydende heksekedel, og vi vil fortælle om ting, der har gjort indtryk på os. Ting, som kendetegner Amerika i godt og ondt.

– Jeg tilbragte nogle uger i Gastonia på grænsen mellem North- og South Carolina, lige i negerballadens centrum. Jeg startede fra Washington D. C. med bus og

lagde mærke til, at negrene blev behandlet som hvide, som mennesker og ligeberettigede, men efterhånden som vi trængte ind i Virginia, rykkede negrene ned bag i bus-sen.

Ved ankomsten til Richmond chokeredes jeg første gang ved synet af to skilte: for white only – for black only; disse viste vej til to restauranter: de hvides var tip top moderne med læderstole og alle mulige finesser, aircondition o. s. v.; men nedad en trappe og ind til venstre lå negerrestauranten. Et røgfylt og uhumsk lokale var, hvad man havde udstyret de fordømte med.

Vi kørte videre, og i Dansville steg jeg ud for at strække benene. Ved indstigningen lod jeg en gammel negerkvinde gå foran mig, men pludselig blev jeg flået ud af køen af to stærke karle, som i meget tydelige vendinger forklarede mig, at hun var en ubetydelig tæve, og at jeg bare havde at mase mig ind foran, hvorefter de resolut fjernede »tæven« og puffede mig ind i bussen.

Jeg gik ned bagerst i bussen og satte mig for at sove; ved siden af mig sad en sort kvinde med sit lille barn, en sød krøllet størrelse.

Nå, men jeg sov . . .

Da jeg igen vågnede, sad barnet og legede med en dukke. Hun så, at jeg var vågnet og gav mig dukken, tog den igen. Således legede vi et stykke tid, indtil pigen resolut blev fjernet af moderen. Jeg så da op, og fik øje på hele den hvide flok; de havde vendt sig om og betragtede mig med særdeles morderiske blikke, hvorpå de koldt vendte sig om, og hvergang jeg gik ud af bussen, kiggede de den anden vej. De hvide havde givet deres mening tydeligt til kende, men jeg fandt snart, at negrene heller ikke var fri for den slags. Ved ankomsten til Gastonia gik jeg forkert og kom ind i de sortes ventesal, og der blev jeg mødt med det samme isnende blik.

I Gastonia havde jeg nogle samtaler med unge sydstatsfolk angående problemet. Det viste sig en hel del vanskeligere, end man tror.

»Lad os begynde med New York«, sagde de, »der findes problemet næsten ikke. Det er således, at har en neger gået på universitetet og skabt sig en plads i samfundet ved egen kraft, så er han lige så anset som en hvid mand med samme karriere, og den slags negere møder ingen modvilje hos nogen. Men den, der lever som et svin, lugter af snavs og den slags, han er ilde set, men der er jo også hvide, som spilder deres liv på denne måde.

Læg bare mærke til kvarterer i Brooklyn – Hell's Kitchen – det er hvide, der lever dér, og de er ikke populære.

Lad os vende tilbage til Sydstaterne, til boligerne, faldefærdige skure med smadrede ruder og væltede skarnspande, huse, som består af fire stolper med tag på. Det er her, negrene lever, her bliver de, og man ser sjældent negre i den hvide by-del.

Jeg spurgte: »Hvorfor bliver de der?«

Og svaret lød: »Fordi de ikke gider andet, de vil ikke gøre noget ved det, de kender kun det, og vil ikke andet. Tag for eksempel neger-skolerne, en samling sløve padder, de gider ikke bestille noget og vil helst være fri for at arbejde. De synes ikke, at de har det særligt slemt. Det er dog sådan, at de, der vil noget, kommer frem også hernede.

Vi ser ned på dem, dels fordi vi er blevet indpodet det af vore forældre, dels fordi de lever sådan, lukker sig inde i deres by-dele og ikke vil andet.

Men negerhadet eksisterer nu kun hos visse mennesker, nemlig de, som ikke står på et videre højt socialt niveau. De er bange for konkurrence fra negrenes side, og bruger alle midler for at holde negrene »udenfor«. Det er angsten for at blive gjort arbejdsløse og deres dårlige samvittighed, der gør det hvide proletariat i Syden negerfjendtligt. Men udviklingen går imod en ophævelse af raceforskellen, og med hver ny generation vil nogle af skrankerne falde. Der vil måske gå lang tid, før al racefordom er fjernet, men engang i fremtiden vil menneskene måske anerkende og respektere sætningen om, at alle mennesker er skabt lige. Til sidst en lille episode: En dansk-amerikaner sagde engang til mig: Lad os ikke kaste med sten, når vi selv bor i glashus: er forholdet mellem os og grønlænderne så godt, som det burde være?

– Jeg gik et år på en amerikansk »high-school«, d. v. s. en skole, der nogenlunde svarer til vores gymnasieskole. Forskellen er dog på de fleste punkter overordentlig stor. Man kan indenfor visse grænser vælge de fag, man ønsker og således slippe meget billigt, ja, altfor billigt, igennem skolen og komme ud med en eksamen, der ikke er mere værd end en realeksamen. Hvis man på den anden side ønsker at bestille noget, kan man godt få en eksamen, der ikke ligger langt under vor studentereksamen. Alt afhænger af een selv. Denne frihed bliver efter min mening misbrugt, og jeg mener også, at man for tidligt lader de unge bestemme for sig selv. Nogen mundtlig eller skriftlig eksamen var der ikke tale om på den skole, hvor jeg gik. Heller ikke »vyrd« i samme forstand som herhjemme. Enten får man sit eksamensbevis eller også får man det ikke, alt efter lærernes og rektors skøn.

Undervisningen er først og fremmest lagt an på at modne eleverne til at kunne klare sig i samfundet, blive gode borgere, ikke på boglig lærdom og terperi. Hvis man vil læse, må man fortsætte ved colleges og universiteter. – Herhjemme er det jo sådan set omvendt. – De amerikanske skoleelever lægger lige så megen vægt på det, de kalder »social life«, d. v. s. foreningsliv, indenfor skolens rammer, som på selve undervisningen. Sport spiller også en meget stor rolle; skolens sportshelte forgudes og smykker sig med forskellige »letters« og »badges«, som fortæller om deres bedrifter. Til gengæld skal der også trænes hver dag, hvis man ønsker at være på skoleholdet, enten det gælder football, atletik eller ice-hockey o. s. v.

Skolesystemet er i sig selv godt nok, standarden er gennem årenes løb sunket for meget og der er blevet lagt for stor vægt på det før omtalte foreningsliv. Jeg har hørt, at »Sputnik«, det lille russiske påfund, skal have gjort adskilligt til at forhøje standarden i de amerikanske skoler.

En anden side af den amerikanske levemåde, der forekom mig meget fremmed, var forholdet mellem kirken og folket. I Amerika eksisterer der et utal af forskellige tros-samfund og sekter. Synagogen ligger side om side med den katolske domkirke og kvækernes bønnehus. De forskellige menigheder bygger selv deres kirke op fra grunden. Den enkelte bidrager efter evne til at opføre selve kirkebygningen, lønner præsten osv., og kommer herigennem i et meget mere personligt forhold til kirken end vi herhjemme. Det er derfor forståeligt, at kirkerne hver søndag er overfyldte. Konkurrencen om

sjælene er hård, og kirkerne benytter sig af lysreklamer som ethvert andet forretningsforetagende. For at tiltrække de unge, har kirkerne baseball- og basketballhold, der kæmper mod nabokirkens. Ja, det lyder underligt, men det er dog bedre, end at de unge står og hænger på gadehjørnerne.

Det er forbløffende, hvor få der er, som læser bøger i almindelighed. Skønlitteratur mener jeg, er et relativt ukendt begreb for de fleste unge, ikke engang cowboy-romaner synes at være særlig udbredte.

Fjernsynet har indtaget bogens plads. Det er fantastisk, hvor megen tid man kan spille foran en fjernsynsskærm. Der er ganske vist mange gode udsendelser, men det meste, der sendes, er det værste bras. I radioen kan man kun høre reklamer og døgnmelodier, og man lytter i øvrigt kun til den, medens man kører bil – som adspredelse. Hver amerikansk familie har een, oftest dog to eller flere biler. En ung fyr uden bil har det ikke let. F. eks. skal man i hvert tilfælde have en vogn, når man skal ud med en pige – »have a date«.

Jeg fik følgende instruktioner før min første »date«:

1. Hold udenfor vedkommende piges hus og dyt i hornet til hun kommer ud.
2. Kør hende til en »drive-in« biograf.
3. Kør hende til en »drive-in« restaurant.
4. Kør ud og »park«.
5. Kør hende hjem. (Godnat i vognen).

Således kan man uden at bevæge sig ud af vognen »gå ud« med en pige.

Men hvordan kan de unge have råd til at holde vogn? De arbejder samtidig med, at de går i skole. Lørdag har man jo fri, så det er muligt at tjene ganske godt ved at arbejde nogle eftermiddage (lektier er et relativt ukendt begreb) om ugen plus lørdag; desuden er priserne på biler og driftsomkostningerne ikke ret store, sammenlignet med dem herhjemme.

Ja, der er mange sider af den amerikanske levemåde, der er vidt forskellig fra vor. Den sociale forskel er meget større derovre; den nivellering af klasserne, som efterstræbes i vor velfærdsstat, forekommer ikke. Den regel, at hver mand vurderes ud fra det, han kan yde, gælder stadig. Indflydelse og forbindelser spiller naturligvis en stor rolle, og især indenfor de mægtige fagforeninger synes korruptionen at trives.

Mange sider af livet i Amerika er tiltalende, men tempoet er skruet for højt op, man får ikke tid til at tænke over tingene. Det farverige, hurtigt pulserende liv virker overfladisk og uden fast grund. Der mangler noget, måske er det historie.

Det er en stor oplevelse at sætte sig ind i amerikanske forhold og leve på amerikansk vis et stykke tid, men at bo derovre resten af sit liv – – – mon dog??

A. K. P. T.

Svenskeren: Denne böf tycker jag inte om!
Danskeren: Næ, jeg tygger heller ikke min to gange.

Det forlyder fra upålidelig kilde, at hr Stæhr allerede har indgivet bestilling på sit maus(-oleum).

OVER NORDPOLEN TIL JAPAN

Tirsdag den 23. juni startede jeg på en rejse, den længste, jeg endnu har vovet mig ud på, ud til det eksotiske Østen, nærmere bestemt *Japan*.

Maskinen startede kl. 10 om aftenen, da mørket lige havde sænket sig over Danmark, og det var med blandede følelser, at jeg satte mig til rette i stolen og belavede mig paa at faa en god nats søvn, så at jeg frisk og udhvilet kunne møde dette for mig nye og forunderlige land. Men mine beregninger skulle ikke komme til at holde stik; allerede en halv time efter at vi var startet, fik vi vores første måltid ombord. Da jeg atter skulle lægge mig til at sove, var det pludseligt blevet forunderligt lyst udenfor.

Det var nordlyset, som forøvrigt fulgte os resten af turen, d. v. s. 26 timer, og som gjorde det umuligt for os at sove. Efterhånden som vi nærmede os nordpolen, blev det klarere og klarere udenfor, indtil det omsider blev helt lyst. Nedenunder os strakte ismasserne sig så langt øjet kunne række, indtil det tabte sig i det fjerne i en tåget dis. Synet af den endeløse isflade, kun afbrudt af enkelte tinder, der ragede op, virkede både deprimerende og facinerende. Solen, der nu stod højt på himlen, skinnede kraftigt ned på pakisen, der tilbagekastede strålerne i alle regnbuens farver.

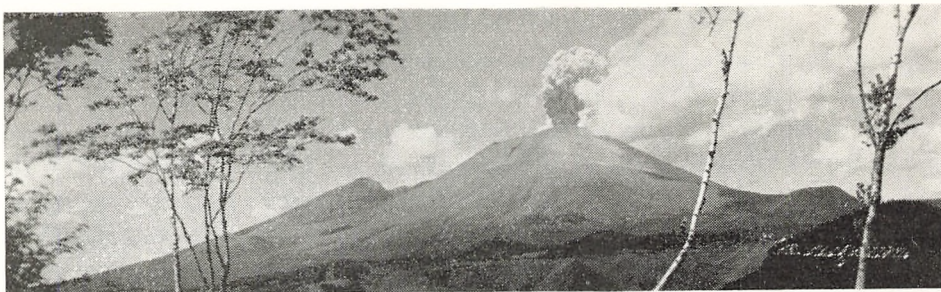
Turen fra København til Alaska, hvor mellemlandingsstationen Anchorage ligger, forløb uden nogen afbrydelse. – Da vi ankom til Anchorage, lå der et mærkeligt skær over flyvepladsen, men til trods for, at klokken kun var fire, summede det hele af travlhed. Da vi var kommet ind i selve ankomsthallen, gik jeg og min sidemand, en svensk l'N-mand på vej til Korea, ind i baren for at få os en øl, men da fik jeg den ubehagelige overraskelse, at det kunne jeg ikke få, da aldergrænsen for nydelse af spirituosa i Amerika er 21 år. Højest mærkeligt! I Anchorage skiftede vi mandskab, og ca. 1 time senere lettede vi på vores anden og sidste etape af den lange rejse.

Det lykkedes os nu at få en lille smule søvn, og da vi nogle få timer senere skulle have middag kl. 7 om morgenen, dansk tid, blev vi vækket af kimonoklædt japansk stewardess, en højest uventet, men behagelig overraskelse!

Da vi passerede Japans nordligste øgruppe, Kurilerne, fik vi af piloten at vide, at vi intet ville kunne se af Japan grundet på tæt skydække; det var noget af en skuffelse for os passagerer, da vi havde håbet på at kunne se noget af Japans natur, men vejrguderne var os altså ikke venligt stemt.

Det første indtryk af Tokyo, jeg fik, var, at byen består af en enorm samling lave træhuse, det ene mere snavset og rodet end det andet, men der er da så sandelig også dele af byen, der har bygninger af sådanne dimensioner, at man tror sig hensat til New York eller Chicago.

Byen i sig selv er ret uskøn, men man skal ikke lade sig dupere af det; dens store charme er de små gader og gyder, som man bare skal gå ned ad, gå ind i butikkerne og på en blanding af meget letfatteligt engelsk og de få japanske ord, man kan, forsøge at handle med de indfødte. Japanerne bliver meget gladere og venligere, hvis det viser sig, at man kan nogle få udtryk eller ord på deres sprog.

En ting, man som udlænding skal sætte sig ind i, er de forskellige former for høflighed; japanerne er jo, som man ved, et af verdens høfligste folk. Når man møder en japaner, skal man hilse ved at bukke dybt; hvis det er en person, der staar under én i social henseende, må man ikke bukke dybere, end at fingerspidserne når til knæets øverste kant, hvorimod modparten, der i dette tilfælde er en undergiven, skal hilse på en sådan måde, at hans fingre er et stykke under knæet.

Hvis man møder en japaner på gaden, og han f. eks. siger, at hans far er død, så vil han samtidig skrupgrine. Dette gør han, fordi han af høflighed ikke vil volde modparten det besvær og den ulejlighed at skulle ynke ham og sige, at det gør ham ondt o. s. v. Og når så den anden part ser, at han skrupgriner, føler han det som sin pligt også at skrupgrine, og således brøler de begge af latter.

Den japanske, og i det hele taget hele den asiatiske mentalitet, er for os hvide så mærkelig og så uforståelig, at den altid vil stå for os som et stort spørgsmålstegn.

Japan er mandens paradis, alt, hvad han gør og siger, er lov indenfor hjemmets domæne; kvinden er hans slave og skal gøre alt for at behage og tilfredsstille ham. Familieforholdene i Japan ligner meget de italienske på den måde, at de alle lever sammen, både far, mor, børn og bedsteforældre; gennemsnitsjapanerne bor næsten alle i små bungalowlignende huse. Væggene er dannet af de såkaldte »shogier«, skydedøre lavet af papir. De ligner korthuse, som det, blot ved et enkelt pust, ville være muligt at blæse omkuld.

Grunden til, at de er bygget så skrøbeligt, er, at de næsten alle bliver ødelagt af de frygtelige typhoon'er, som huserer særligt ved Japan. Det er altså simpelthen af økonomiske grunde, at de er lavet så løseligt, da det ville være meget dyrt, eller snarere fuldstændigt umuligt, at bygge et nyt solidt hus efter hver typhoon.

Japan har gennem de sidste 30 år gennemgået en rivende udvikling. Dets industri har svunget sig op fra at være ret ubetydelig til at blive en af verdens førende, frygtet af alle lande, da Japan ved sin billige arbejdskraft formår at sætte varer på det internationale marked til sådanne priser, at de fuldstændigt udkonkurrerer de andre. Selv om man hver dag starter nye bygningsarbejder, er arbejdsløsheden enorm, og hungersnøden og fattigdommen frygtelig.

Den amerikanisering, der er foregået efter den sidste verdenskrig, altså under og efter den amerikanske besættelse, er forbløffende i betragtning af, at der kun er gået så relativt få år.

Japans ungdom er nu af den moderne »hardboiled« slags, og ungdomskriminaliteten er uhyggelig stor; forbrydelsernes antal vokser dag for dag, bl. a. på grund af de amerikanske, og for den sags skyld også de europæiske, films dårlige indflydelse. Ungdomsbander findes jo, som man ved, overalt i verden, men jeg tør nok påstå, at de intet sted i verden er så udpræget som i Tokyo.

Man hører og læser jo så meget om Englands »Teddy Boys« og Sveriges »Læderjaker«, men for at give et indtryk af, hvor stort et antal, der findes i Tokyo, så arresterer »The Tokyo Metropolitan Police«, som forøvrigt er verdens største, henved 100 af disse »Children of the sun« (Solens Børn) om dagen.

Man kan ikke sige andet, end at den amerikanske besættelse har haft dårlige eftervirkninger, ikke blot på dette område, men også på mange andre. Den gamle japanske kultur bliver efterhånden mere og mere trængt tilbage af den med stormskridt fremadbrusende amerikanisering. Heldigvis har den ikke kunnet ødelægge Japans natur, som jo af kendere anses for at være noget af det smukkeste i verden! B. N.

Erotik eller ...?

*Min lille hvide ven,
som lokker bleg og god.
Jeg flygter til dig hen,
og tavs du tår imod.*

*Ej tænke. Ingen flæben.
Du g'ir dig til mit brug.
Jeg presser dig til læben.
Ak! hvilket saligt sug!*

*Jeg føler, at jeg gemmes
dybt i dit tågeslor.*

*Jeg inderst inde væmmes,
det svimler; jeg bli'r ør.*

*Og se! Du kan ej tåle
at kysse så min kind.
Jeg kan jo faktisk måle,
hvordan du svinder ind.*

*Du kan ej mer. Nu er det
forbi med vores fjant.
Jeg trykker dig med smerte
mod askebægrets kant!*

SKOLEKOMEDIEN

PÅ HERLUFSHOLM

APRILSNARRENE

eller

INTRIGEN I SKOLEN

Vaudeville i een akt af *Johan Ludvig Heiberg*

PERSONERNE:

Enkefru Bittermandel, bestyrerinde af et pigeinstitut	<i>Ole M. Olsen</i>
Constance, hendes broderdatter	<i>Hans Otto Valentiner</i>
Zierlich, lærer i instituttet	<i>Kai Lindbolst</i>
Frk. Trumfmeier, lærerinde i instituttet	<i>Jacob Scavenius</i>
Madam Rar, frugt- og vildthandlerske	<i>N. Zinglersen Hansen</i>
Trine, hendes datter	<i>Morten Lundbæk</i>
Sigfred Møller, snedker	<i>N. Schreiner Andersen</i>
Tennemann, en svensk dansemester	<i>Jørgen Tbrane</i>
Simon, en tysk avanturier	<i>Lars H. Knudsen</i>
Vinke, frisør	<i>G. Sebested Larsen</i>
Fugtel, barbersvend	<i>Erik Gustavsen</i>
Hans Mortensen, skoledreng	<i>Søren Holmblad</i>
En madamme	<i>Torben Pind</i>
En karl	<i>Leif Abrendt</i>
En kældersvend	<i>Jacob H. Petersen</i>
En tjenestepige	<i>Ole Finn Nielsen</i>

Dreng og piger med deres familie.

Sufflør	<i>Lars Kier</i>
Regissør	<i>Erik Christoffersen</i>
Dekoratorer	<i>Jan Degenkov,</i> <i>Jesper Illum,</i> <i>Niels Cleve Vest</i>

Om aftenens stykke...

„Aprilsnarrene“ er den tredje i rækken af de vaudeviller, Heiberg skrev og fik opført på Det kgl. Teater.

Under et treårigt ophold i Paris hos sin landsforviste fader havde han lært genren at kende, og den lette, musikalske og ironiserende form vakte hans udelte begejstring.

Stykket blev en stor succes til trods for kritikken, der opponerede mod, at den kgl. scene nedværdigede sig til at spille så farceagtige, ja „umoralske“ stykker.

Ved en aftenunderholdning nogle måneder før premieren var Poul Møllers dialog „Hans og Trine“ blevet opført med den purunge Johanne Louise Pätghes i Trines rolle. Betaget af Johanne Louise har Heiberg i „Aprilsnarrene“ forelsket digtet videre på dette motiv.

A. L.

Støt vore annoncører

— de støtter os!

Alle dipte til OLSEN går,
når de skal ha' klippet hår...

Adresse: Jernbanegade 2
Telefonnummer: 2283

Vi har sko for øjet og foden ...

SORTE SKO ER MODE!

Reparationer ★
udføres ★
hurtigt og godt ★

Vi har et stort udvalg i sorte sko i de førende mærker
— såsom ADI - ANGELUS - HERTZ - MONARCH
- PANTHER - WEDELA

Køb nye sko i THOMI-sko

PUGDAHL PETERSENS EFTF. - TORVESTRAEDE 5 - NÆSTVED - TELF. 358

TASSO ODENSE
KEDLER . RADIATORER . OLIEOVNE

BRDR. ANDERSEN

Entrepenører — Murermestre

Ringstedgade 25

Næstved, telf. 2404

Grønnegade 8 - Telf. 728

Sportsmagasinet

v/ Poul Andersen

Næstved - Telf. 2395

Ringstedgade 22

Køb her

TATOL

Kalbyrisvej 5

FOTO-SPECIAL

— stedet alle kender!

Jernbanegade 7 - Næstved - Telefon 132

*Isenkram og
sportsartikler*

A. LARSENS EFTF.

Vald. Jensen - Hjultorvet - Næstved

til enhver pris
og til alle formål!

Køb den hos **OFFER ANDERSEN**

Næstved - Telefon 1414

J. B. MELBERG

Atelier for moderne fotografi

Torvstræde 2 - Næstved

Telefon 352

Tobak og vin

*Konfektur, Ugeblade
Papir*

Hans Chr. Jensen

Ringstedgade 174 - Tlf. 856

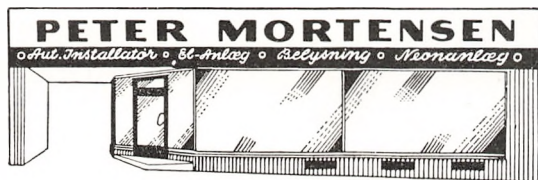
*De har ikke været i Næstved,
hvis De ikke har været i ...*

BON-BON

Chokolade og konfektur

Claudi
HANSENS EFTF.

Jernbanegade 3 . Næstved . Tlf. 60 & 2860

Østergade 8 - Telefon 663 - 3663

... alt i EL-artikler —

Vi løser
ethvert
tøjproblem ...

LARSENS EFTF.
PETER ANDERSEN A/S
NÆSTVED - TLF. 2600

WERNERS

køreskole

Bil og motorcykle

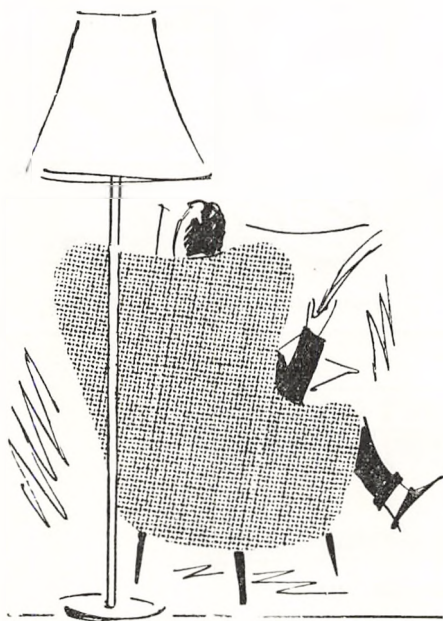
★

WERNER PETERSEN

TELEFON

159

RINGSTEDGADE 82 - NÆSTVED

Læs hver dag

**Berlingske
Tidende**

DANMARKS
FØRENDE
DAGBLAD

HERLUFSHOLM

Brødfabrik

Slagelsevej 59 A
Telefon 31 og 272
Næstved

Turistbusser

En god tur får De altid med E. Andersen & K. Larsens turistbusser for såvel indenlandske som udenlandske strækninger. —

Busser op til 35 personer.

*Ring og tal med os om
tilrettelæggelsen*

E. ANDERSEN & K. LARSEN

Telefon Rude 87

Et par ord om

TANDBØRSTNING

Som andre „spisegrejer“ bør tænderne rengøres ved omhyggelig børstning efter hvert måltid. — Børst med en kort, hård tandbørste fra tandkødet ned over tænderne, både på kind- og tungesiden — og lad det vare et par minutter hver gang ...

Næstved Mejeri

Telefon 240

AKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI
KØBENHAVN

Egne kontorer over hele verden

Lad rense hos

— *det betaler sig!*

Farveri og
kemisk tøjrensning

Ramsherredgade 20, telefon 828 . Filial: Slagelsevej 9, telefon 1247

DIN ISENKRÈMMER

Scheel-Bech
AXELTORV NÆSTVED
ISENKRAM - GLAS - PORCELÆN
TELEFON 1541

ØNSKER GLÆDELIG JUL

Chr. Rahbek

Kindhestegade 10-12 . Næstved

Tlf. 1520 (4 ledn.)

Haslev tlf. 874

Autoriseret forhandler

Fabrik for cylinder-service

1ste kl.s mekanisk værksted

HOLMSUND

- det danske vinylgulv

IVERSEN

Tapet og farve

RINGSTEDGADE 20 - TLF. 2177

.. helt ude i Gader ..

URE

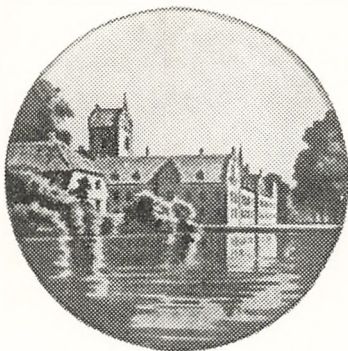
og

OPTIK

Arndt Nielsen

Indehaver: V. Köser

TELEFON 543
JERNBANEGADE 2
NÆSTVED

Vægplatte eller askebæger
i kgl. fajance kr. 2,50

Firkantet askebæger
i kgl. porcelæn kr. 21,00

CHR. ANDREESSEN
TELF. 67 · 1861
ISENKRAM · GLAS · PORCELÆN · UDSTYR
NÆSTVED

Alt i tobak og piber

CITY

RINGSTEDGADE 3
TLF. 259
NÆSTVED

J. H. Ulriksen

POUL HOLM

Sportsmagasin

SILKEGADE 11 · KØBENHAVN K

★

BEKLÆDNING - REKVISITTER

Skolens leverandør

Parfumeri
Lichtenberg

M. CRUSE (22)

Værnedamsvej 17
Vester 5685

Østerbrogade 150
Tlf. Øbro 6156

Gl. Kongevej 138
Central 12476

*Alt i radio,
fjernsyn, grammofooner
og plader*

*Sydsjællands
største
specialforretning*

Torvestræde 13 . Næstved . Telefon 1303

*Herloviernes
bager:*

Keld Olsen

Vinhusgade . Næstved
Telefon 67

Parfumeri **FLOX**

FALKONÉR ALLÉ 11
(Falkonércentret)
FA. 174

GL. KONGEVEJ 111
Telf. Eva 1741

GENTOFTEGADE 47
Gentofte 3412

ALGADE 39
Holbæk 1234

VESTRE STATIONSVEJ nr. 1
(Rungstedkyst)
Rungsted 576

NORDRE STRANDVEJ 353
Hornbæk

NÆSTVED

HERREEKVIPERING
HERRESKRÆDERI
HERRELINGERI
HERREHATTE

TORVESTRÆDE . NÆSTVED . TELEFON *1717

(IV'23)

*Statsautoriseret
elektro-installatør*

Kviksølvafbrydere

Neonanlæg

Glasblæseri

Transformere

Ensrettere

Ensretteraggregater

Elektromekanik

Industriel elektronik

LYS — KRAFT — VARME

Bygningsartikler . Gips . Terrazzo . Stenmel . Væg- og gulvfliser

**Thor Petersens Eftf.
K. Gottlieb** (20)

Etableret 1902

Rådhuspladsen 4, København V.

Telefoner: MI 7393 . Byen 2540

Skotøjshuset

TELEFON 179

RAMSHERREDGADE 4
NÆSTVED

Herloviernes skotøjshandler

Hotel

VINHUSET

Oscar Petersen

BÅGERI OG KONDITORI

Kalbyrisvej 1 . Telefon 214

Schaumburg-Müller & Co. A/S

Brændsel og brændselsolier af enhver
art leveres overalt

Telf. C. *3978 . ved Godsbangården 2
København V.

Ernst Schaumburg-Müller ('29)

FISKEHUSET

H. Formann

Ramsherred
Næstved
Telefon 107

C. JACOBSEN - RINGSTEDGADE 11

*Herloviernerne kommer
i min*

herre-frisørsalon

Frisørmester

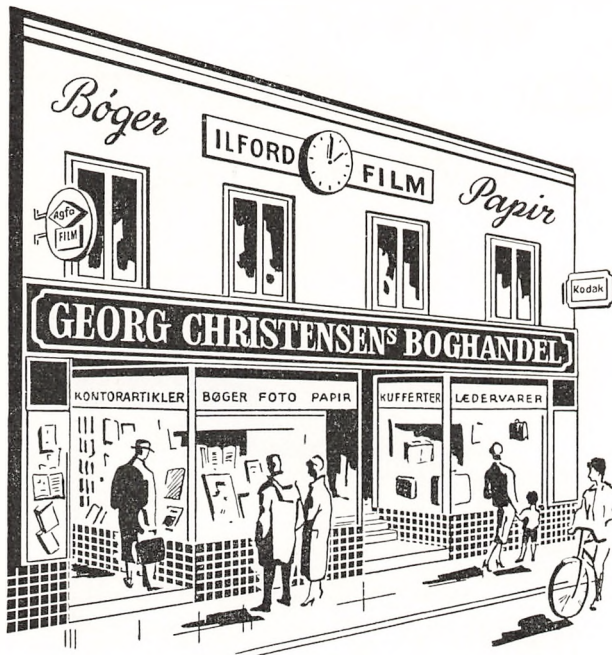
P. ROSENKILDE MADSEN

Næstved Ostehus

H. Nybo Jacobsen

Spis mere OST

RAMSHERRED 5 - TLF. 546

Bøger

Papir

Foto

Lædervarer

Fyldepenne

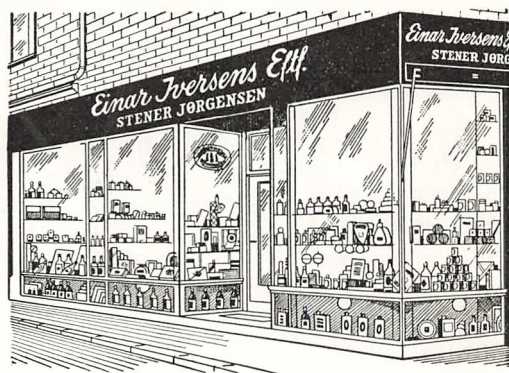
Kontorartikler

Kgl. kunstporcelæn

Axeltorv 10 . Næstved . Telf. 4 og 2024

HUSK VORE NYE HERLOVIANER-JULEKORT!

KOLONIAL-, DELIKATESSE- & VINHANDEL

Einar Iversens eftf. - Næstved

STENER JØRGENSEN

Telefon 38 - 2 ledninger

Mandrup Christensen

Slagter- og viktualieforretning

★

Ringstedgade 50

Telefon 1444

VARERNE BRINGES OVERALT I BYEN

NÆSTVED

2309

Viggo Andersens

bogbinderi

Næstved

Leverandør Ringstedgade 25

til ☒

Herlufsholm Alt i

bibliotek bogbindingsarbejde

udføres

KUN 1. KLASSES ARBEJDE

Herlovianernes mest benyttede kørelærer

Kaj Petersen

KØRESKOLE

Ringstedgade 96 - Telefon 2170

Banken for alle ...

NÆSTVED DISKONTOBANK

AKTIESELSKAB

Sydsjællands største pengeinstitut

Telefon *1500

E. Briand
de
Crèvecoeur

HERLUF TROLLE

*Kongens
admiral og
Herlufsholm
skoles
stifter*

G. A. REITZELS
FORLAG

HFT. KR. 16.75
INDB. KR. 23.50

Gaven til alle unge og gamle herlovianere

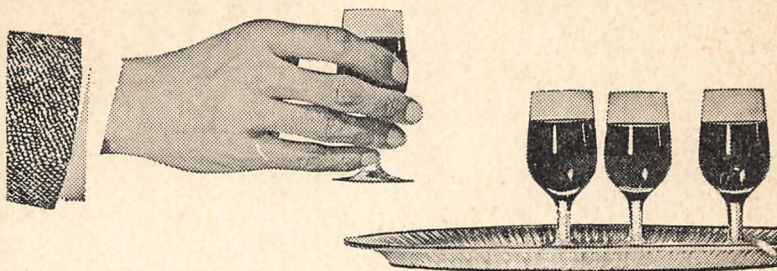
Ring eller skriv til

GADS BOGHANDEL

VIMMELSKAFTET 32

TELEFON C. 558

-man hilser i Heering

LIKØR

Cherry Heering — en fornem kirsebærlikør. Siden 1818 kendt og nydt overalt i verden.

Brun Heering — fremstillet på vestindiske orange-skaller og med en alkoholstyrke på 40 %. Tør og forfinet — lige yndet af kvinder og mænd.

Cacao Heering — likøren med den elegante aroma og fine smag, der forhøjer nydelsen af kaffe og tobak.

Udgivet af 7. klasse. Redaktion (ansv.): Peter Rosting og Jes Olesen